

Uchwała Nr 37/2011
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z 22 marca 2011 roku

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z rocznego wykonania ramowego planu
pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w tym planu kontroli za
2010 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz.U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577, Nr 154, poz.1800, z 2002 roku Nr 113, poz. 984, z 2003 roku Dz.U Nr 149, poz.1454, z 2004 roku Dz. U. Nr 273, poz. 2703, z 2005 roku Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565 oraz Nr 249, poz. 2104), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwala, co następuje:

§ 1

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przyjmuje sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2010 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

/-/ *Lucyna Hanus*

Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli, Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2010 rok

Ramowy plan pracy oraz plan kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (dalej: Izby) na 2010 rok został przyjęty uchwałą Kolegium nr 97/2009 z 9 grudnia 2009 r., zmienioną w zakresie załącznika nr 3 uchwałą nr 97/2010 z 24 listopada 2010 roku.

Niniejsze sprawozdanie, opracowane zgodnie z dyspozycją § 5 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 167, poz. 1747), przyjmuje Kolegium Izby, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) — zwanej dalej ustawą o r.i.o.

I. Zadania w zakresie nadzoru

1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń podjętych przez organy jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) — według właściwości

Zakres działalności nadzorczej Izby, zgodnie z art. 11 ustawy o r.i.o., obejmował w 2010 r. uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy **196 j.s.t. oraz 12 związków międzygminnych**, w tym organy:

- 166 gmin,
- 26 powiatów,
- 3 miast na prawach powiatu,
- województwa samorządowego.

W porównaniu do roku poprzedniego liczba jednostek nadzorowanych przez Izbę zmniejszyła się o 1 — Międzygminny Związek Celowy w Kłodzku, którego Zgromadzenie podjęło uchwałę o likwidacji Związku (nr IX/39/2009 z 17 grudnia 2009 r.).

Kolegium Izby w toku 21 posiedzeń w 2010 r. zbadało **7909 uchwał i zarządzeń**, podjętych przez organy nadzorowanych jednostek, z tego 4311 (54,5%) stanowiły uchwały podjęte przez organy stanowiące, a 3598 (45,5%) uchwały podjęte i zarządzenia wydane przez organy wykonawcze.

Udział zespołów Izby w prowadzeniu działalności nadzorczej w latach 2008–2010

Zespoły Izby	Liczba jednostek		Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń						Dynamika (%)	
	2010	%	2008	%	2009	%	2010	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Razem, z tego:	208	100	7196	100	8001	100	7909	100	111,2	98,9
Wrocław	78	37,3	2746	38,2	3082	38,5	2988	37,8	112,2	97,0
ZZ Jelenia Góra	49	23,4	1578	21,9	1763	22,0	1856	23,5	111,7	105,3
ZZ Legnica	45	21,5	1554	21,6	1759	22,0	1785	22,5	113,2	101,5
ZZ Wałbrzych	36	17,7	1318	18,3	1397	17,5	1280	16,2	106,0	91,6

Liczba zbadanych w 2010 r. uchwał i zarządzeń, w porównaniu do roku poprzedniego, była niższa o 92 (o 1,1%) i jednocześnie wyższa od liczby zbadanych w 2008 r. o 713 (o 9,9%). Spadek liczby zbadanych w 2010 r. dotyczy uchwał organów stanowiących (mniej o 100), co należy łączyć z upływem kadencji rad z dniem 12 listopada 2010 r. Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń organów wykonawczych natomiast utrzymała się na niemal identycznym poziomie jak w roku poprzednim (3590 w 2009 r. i 3598 w 2010 r.).

Liczba uchwał i zarządzeń przekazanych do poszczególnych zespołów Izby w 2010 r. wskazuje na wzrost przekazanych do ZZ w Jeleniej Górze (więcej o 93) i ZZ w Legnicy (więcej o 26), a jednocześnie spadek przekazanych do siedziby Izby (mniej o 94) i ZZ w Wałbrzychu (mniej o 117), w tym przypadku w związku z likwidacją Międzygminnego Związku Celowego w Kłodzku.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w latach 2009 i 2010

Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał i zarządzeń		Dynamika 3:2 (%)
	2009	2010	
1	2	3	4
Ogółem, z tego:	8001	7909	98,9
1) bez naruszenia prawa	7582	7542	99,5
2) z naruszeniem prawa, z tego:	419	367	87,6
a) z nieistotnym naruszeniem	342	267	78,1
b) wszczęte postępowanie umorzono	11	3	27,3
c) uznano za nieważne, z tego:	56	86	153,6
– w części	30	57	190,0
– w całości	26	29	111,5
3) stwierdzenie niezgodności z prawem	10	11	110,0

Spośród 7909 zbadanych przez Kolegium w 2010 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. 7542 uznano za podjęte (wydane) bez naruszenia prawa, co stanowiło 95,4% zbadanych.

Dla porównania — w 2009 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 7582 (94,8%), spośród 8001 zbadanych.

W odniesieniu do 367 (4,6%) zbadanych uchwał i zarządzeń stwierdzono ich podjęcie (wydanie) z naruszeniem prawa, z tego:

- 1) w 267 przypadkach (3,4% zbadanych) stwierdzono nieistotne naruszenia prawa (dla porównania — w 2009 r. w 342 przypadkach, w 4,3% zbadanych), co wskazuje zarówno spadek liczby przypadków, jak i spadek (o 0,9 pkt proc.) ich udziału wśród zbadanych;
- 2) w 3 przypadkach umorzono wszczęte postępowanie w sprawie uznania uchwały budżetowej (uchwały zmieniającej budżet) organu stanowiącego za nieważną — wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwany organ (dla porównania — w 2009 r. umorzenie dotyczyło 11 uchwał);
- 3) 86 uchwał i zarządzeń uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono o ich nieważności, z tego:
 - 57 uznano za nieważne w części, co stanowiło 0,72% zbadanych (w 2009 r. za nieważne w części uznano 30, czyli 0,37% zbadanych),
 - 29 uznano za nieważne w całości, co stanowiło 0,37% zbadanych (w 2009 r. za nieważne w całości uznano 26, czyli 0,31% zbadanych);
- 4) w 11 przypadkach (0,14% zbadanych) stwierdzono niezgodność z prawem uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu na rok 2009 — bez orzekania o ich nieważności, wobec upływu roku budżetowego, którego dotyczyły zmiany budżetu.

Wyniki badania nadzorczego wskazują, że stwierdzenie istotnego naruszenia prawa w uchwałach i zarządzeniach, skutkujące uznaniem ich za nieważne, dotyczyło w 2010 r. niespełna 1,1% zbadanych (w 2009 r. niespełna 0,7%).

W roku 2010 nie wystąpiła konieczność ustalenia samorządowego budżetu przez Kolegium.

W jednym przypadku Kolegium postanowiło o zaskarżeniu uchwały rady (Rady Powiatu w Bolesławcu) do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń według kategorii jednostek

Wyszczególnienie	Liczba uchwał i zarządzeń		% 3:2	Wyniki badania nadzorczego w 2010 r.						
	2009	2010		bez naruszenia prawa	z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			postępowanie umorzono	inne
						razem (8+9)	w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ogółem, z tego:	8001	7909	98,9	7542	267	86	57	29	3	11
– gminy	6528	6514	99,8	6218	212	72	50	22	3	9
– powiaty	945	962	101,8	902	46	12	6	6	0	2
– miasta na prawach powiatu	296	199	67,2	196	2	1	1	0	0	0
– województwo samorządowe	129	129	100,0	129	0	0	0	0	0	0
– związki międzygminne	103	105	101,9	97	7	1	0	1	0	0

Spośród 7909 zbadanych w 2010 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. uchwały i zarządzenia organów gmin stanowiły 82,4%, uchwały organów powiatów 12,2%, miast na prawach powiatu 2,5%, województwa samorządowego 1,6%, a związków międzygminnych 1,3% zbadanych.

Porównanie struktury udziału uchwał według kategorii jednostek z analogicznymi dla 2009 r. wskazuje na wzrost udziału aktów samorządu gminnego (o 0,8 pkt proc.) i powiatowego (o 0,4 pkt proc.), a jednocześnie spadek udziału uchwał miast na prawach powiatu (o 1,2 pkt proc.), co oznacza przywrócenie proporcji udziału właściwych dla lat 2007 i 2008.

Kolejny rok wzrósł udział uchwał i zarządzeń uznanych za podjęte bez naruszenia prawa — z 94,8% w 2009 r. do 95,4% w 2010 r. (wzrost udziału o 0,6 pkt proc.). Podobnie jak w latach poprzednich, 100% uchwał podjętych przez samorząd województwa uznano za podjęte bez naruszenia prawa. Zmiany wskaźnika udziału uchwał bez naruszenia prawa spośród podjętych przez jednostki samorządu lokalnego ustalono natomiast następująco:

- miasta na prawach powiatu — 98,5% podjętych (w 2009 r. — 97,3%),
- powiaty — 93,8% podjętych (w 2009 r. — 93,3%),
- gminy — 95,5% podjętych (w 2009 r. — 94,8%),
- związki międzygminne — 92,4% podjętych (w 2009 r. — 90,3%).

Ustalone udziały procentowe wskazują na wzrost zgodności z prawem uchwał i zarządzeń organów gmin (o 0,7 pkt proc.), organów miast na prawach powiatu (o 1,2 pkt proc.) i związków międzygminnych (o 2,1 pkt proc.), a jednocześnie obniżenie udziału zgodnych z prawem spośród uchwał podjętych przez organy samorządu powiatowego (o 0,5 pkt proc.).

Wyniki badania uchwał i zarządzeń w 2010 r., według rodzaju spraw i według kategorii jednostek, przedstawiono w zestawieniach nr 1 i 1a.

Właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych, określona w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., zmienionym art. 18 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157 poz. 1241 ze zm.; dalej p.w.u.f.p.), obejmowała w 2010 r. uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy j.s.t. w sprawie: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, absolutorium, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t., podatków i opłat lokalnych oraz uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Badaniem nadzorczym w 2010 r. Kolegium Izby objęło wszystkie podjęte i przekazane przez organy nadzorowanych j.s.t. uchwały i zarządzenia w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., przy czym przedmiotem badania — ze względu na termin podjęcia „po raz pierwszy nie później niż uchwałę budżetową na rok 2011” (art. 122 ust. 2 p.w.u.f.p.) — nie były uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

Zakres badania nadzorczego w 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich, obejmował także nie wskazane wprost w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. uchwały i zarządzenia organów j.s.t. związane z wykonywaniem budżetu i określeniem ram prawnych gospodarowania środkami publicznymi, w tym stanowiące wyraz dostosowania do obowiązujących przepisów ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.; dalej u.f.p.). Badaniem nadzorczym w 2010 r. były objęte m.in. uchwały w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, uchwały w sprawie udzielania pomocy finansowej innym j.s.t.,

uchwały w sprawie wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, podejmowane na podstawie ustawy z 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420 ze zm.), uchwały w sprawie wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświatowych, podejmowane na podstawie art. 223 u.f.p., uchwały w sprawie zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze, podejmowane na podstawie art. 266 ust. 2 u.f.p.

Liczba i udział procentowy uchwał i zarządzeń według właściwości rzeczowej zbadanych przez Kolegium Izby w latach 2009 i 2010

Zakres przedmiotowy uchwał i zarządzeń	2009 r.		2010 r.		Dynamika % (4:2)
	liczba	%	liczba	%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, z tego w sprawie:	8001	100	7909	100	98,9
a) procedury uchwalania budżetu	19	0,2	246	3,1	1294,7
b) budżetu	208	2,6	208	2,6	100,0
c) zmiany budżetu	5580	69,7	5378	68,0	96,4
d) absolutorium	201	2,5	198	2,5	98,5
e) zaciągania zobowiązań oraz udzielania pożyczek	485	6,2	488	6,2	100,6
f) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t.	188	2,3	192	2,4	102,1
g) podatków i opłat lokalnych	613	7,7	380	4,8	62,0
h) związane z prowadzeniem gospodarki finansowej	707	8,8	819	10,4	116,7

Spośród 7909 zbadanych przez Kolegium w 2010 r. uchwał i zarządzeń podjętych przez organy j.s.t. 5378, czyli 68%, stanowiły uchwały i zarządzenia w sprawie zmiany budżetu j.s.t. W porównaniu do roku poprzedniego uchwał i zarządzeń w tej sprawie zbadano o 202 mniej, a ich udział wśród zbadanych obniżył się o 1,7 pkt proc.

Wśród zbadanych w 2010 r. zauważalnie wzrosła (o 227 więcej) liczba uchwał w sprawie procedury uchwalania budżetu i ich udział wśród zbadanych, co należy wiązać z dopełnieniem obowiązku podjęcia przez organ stanowiący j.s.t. uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej, o której mowa w art. 234 u.f.p. Liczba podjętych i zbadanych w 2010 r. uchwał w tej sprawie stanowi wyraz dostosowania uregulowań j.s.t. do obowiązujących przepisów, co ma miejsce w latach wprowadzenia nowego zakresu i podstawy prawnej ich podjęcia.

Wyniki badania uchwał w 2010 r. informują też, iż kolejny raz uległa zmniejszeniu liczba uchwał podjętych w sprawie podatków i opłat lokalnych — z 613 w 2009 r. do 380 w 2010 r., co oznacza spadek ich udziału wśród zbadanych do 4,8% (o 3 pkt proc.). O mniejszej liczbie tych uchwał decydował zarówno upływ kadencji rad gmin, jak i upowszechnienie techniki stanowienia w jednej uchwale o wszystkich podatkach i opłatach lokalnych, podejmowanej na podstawie przepisów ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.). Liczba zbadanych uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu j.s.t. oraz uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. utrzymała się w 2010 r. na niemal identycznym poziomie jak w 2009 r. (odpowiednio: 6,2% i 2,4% zbadanych).

Zauważalny wzrost (o 112 więcej) dotyczy uchwał w pozostałych sprawach, a wzrost ich udziału wśród zbadanych (z 8,8% w 2009 r. do 10,4% w 2010 r.) wiąże się z podjęciem przez organy j.s.t. uchwał stanowiących wyraz dostosowania do obowiązującego stanu prawnego, w tym nowej ustawy o finansach publicznych.

Porównanie liczby uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu, zbadanych w ciągu ostatnich czterech lat (2007–2010), wskazuje na utrzymywanie się porównywalnej wielokrotności dokonywania zmian w samorządowych budżetach (5098 w 2007 r., 5022 w 2008 r., 5580 w 2009 r. i 5378 w 2010 r.). W ujęciu statystycznym oznacza to dokonanie w 2010 r. ponad 26 zmian w budżecie gminy i tyle samo zmian w budżecie powiatu oraz 49 zmian w budżecie miasta na prawach powiatu i 77 zmian w budżecie województwa samorządowego. Z ustaleń szczegółowych wynika, że badaniem nadzorczym w 2010 r. objęto 1938 uchwał organów stanowiących i 3440 uchwał i zarządzeń organów wykonawczych j.s.t., podjętych i wydanych w sprawie zmian budżetu. O ile zmiany budżetu dokonywane przez organy wykonawcze mieszczą się w granicach ściśle określonych kompetencji (art. 257 i art. 258 ust. 1 u.f.p.), a liczba podjętych uchwał i wydanych zarządzeń pozostaje w bezpośrednim związku ze zmianą kwot dotacji celowych, o tyle zmiany wprowadzane uchwałami organów stanowiących (1938 uchwał zmieniających) niejednokrotnie oznaczają zmianę planowanego deficytu i źródeł jego finansowania, w tym w związku z realizacją projektów z udziałem środków europejskich.

A. Procedura uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Spośród **246 uchwał** w sprawie procedury uchwalania budżetu poddanych badaniu nadzorczemu w 2010 r. Kolegium uznało:

- 1) 204 uchwały, tj. 82,9% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2009 r. niespełna 79% spośród 19 zbadanych),
- 2) 6 uchwał — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 36 uchwał — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzekło:
 - w 25 przypadkach o nieważności uchwały w części,
 - w 11 przypadkach o nieważności uchwały w całości.

Stwierdzone przez Kolegium istotne naruszenie prawa, skutkujące wydaniem rozstrzygnięć nadzorczych (uchwały Kolegium z 2010 r. nr: 34, 36, 50–54, 56, 58, 63–67, 69, 71–73, 75, 78, 85–90, 93, 96, 99, 102, 110, 111, 114, 116, 117, 126), dotyczyło naruszenia art. 234 u.f.p., w tym wobec:

- niedopełnienia wymogów dotyczących uzasadnienia i przedkładanych materiałów informacyjnych,
- wskazania osób i określenia terminów obowiązujących w toku prac nad projektem uchwały budżetowej z naruszeniem art. 238 ust. 1 u.f.p.,
- zagrożenia naruszenia art. 240 ust. 1 u.f.p. poprzez wprowadzenie obowiązku sporządzenia projektu obejmującego poprawki zgłoszone w toku prac nad projektem uchwały budżetowej,
- przyjęcia uregulowań przekraczających zakres delegacji określonej w art. 234 u.f.p., a także wskazania w podstawie prawnej uchwały przepisów, które zostały uchylone, tj. art. 53 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.; dalej u.s.g.).

B. Budżet (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 Kolegium Izby zbadало **208 uchwał** w sprawie budżetu j.s.t. na rok 2010, z tego 169 podjętych przez rady gmin i rady miast na prawach powiatu, 26 podjętych przez rady powiatów, 1 podjętą przez sejmik województwa i 12 podjętych przez zgromadzenia związków.

Spośród 208 zbadanych uchwał w sprawie budżetu na 2010 rok Kolegium uznało:

- 145 uchwał, tj. 69,7% zbadanych (w 2009 r. ponad 71%) — za podjęte bez naruszenia prawa,
- 61 uchwał, czyli 29,3% zbadanych (w 2009 r. 25% zbadanych) — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- w 1 przypadku podjęcia uchwały z istotnym naruszeniem prawa (w 2009 r. w 5 przypadkach) — za wypełniającą przesłankę umorzenia wszczętego postępowania, wobec usunięcia nieprawidłowości przez organ stanowiący gminy (Jelcz-Laskowice) w terminie wskazanym przez Kolegium,
- 1 uchwałę — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa (uchwała Rady Miejskiej w Lubinie), wobec nieusunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy orzeczono o jej nieważności w części (wydanie rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o r.i.o., poprzedziło postępowanie naprawcze, w którym wskazano nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia).

Uchwale Rady Miejskiej w Lubinie w sprawie budżetu miasta Lubina na rok 2010 Kolegium zarzuciło naruszenie art. 240 ust. 2 u.f.p. (obowiązującego w dniu jej podjęcia art. 183 ust. 2 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych; Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm. — dalej: ustawa o finansach publicznych z 2005 r.) z powodu wprowadzenia bez zgody organu wykonawczego zmian w projekcie uchwały budżetowej powodujących zwiększenie deficytu budżetu. Po bezskutecznym upływie terminu do naprawy Kolegium orzekło o nieważności uchwały w części i zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o r.i.o. ustaliło budżet w części dotkniętej nieważnością (uchwała Kolegium nr 19/2010, poprzedzona uchwałą nr 14/2010).

Umorzenie postępowania nastąpiło względem uchwały Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach w sprawie uchwalenia budżetu miasta i gminy Jelcz-Laskowice na 2010 rok wobec usunięcia przez Radę Miejską nieprawidłowości polegającej na niezaplanowaniu wydatków na zadanie inwestycyjne, objęte limitem wydatków na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (uchwała Kolegium nr 20/2010, poprzedzona uchwałą nr 12/2010).

Nieistotne naruszenia prawa (nieprawidłowości nieskutkujące stwierdzeniem nieważności uchwały), wskazane w odniesieniu do 61 uchwał w sprawie budżetu na rok 2010, dotyczyły najczęściej:

- braku spójności kwot ustalonych w części normatywnej uchwały budżetowej z kwotami przedstawionymi w załącznikach do uchwały oraz spójności kwot wydatków przedstawianych w poszczególnych załącznikach,
- nieprawidłowego ustalenia limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych,
- zakresu upoważnienia do dokonywania zmian w planie wydatków,
- nieprecyzyjnego określenia kwot dotacji udzielanych z budżetu, w tym sporządzenia zestawienia planowanych kwot dotacji bez zachowania wymogów art. 215 u.f.p.,
- nieprawidłowego wskazania źródeł finansowania deficytu,
- błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej.

W powiadomieniach dotyczących wystąpienia takich nieprawidłowości w odniesieniu do uchwał podjętych pod rządami ustawy o finansach publicznych z 2005 r. informowano także o konieczności dostosowania uchwały do przepisów nowej u.f.p.

Wyniki badania uchwał budżetowych podjętych na rok 2010, w porównaniu do uchwał podjętych na rok 2009, wskazują utrzymanie podobnego poziomu. Niewielki spadek (o 3) liczby uchwał uznanych za podjęte bez naruszenia prawa i zauważalnie niższa (o 5) liczba uchwał, względem których wszczęto postępowanie naprawcze, wskazuje, że organy stanowiące nadzorowanych j.s.t. podjęły uchwały budżetowe na rok 2010 w terminie i bez istotnego naruszenia prawa, niezależnie od toczących się dyskusji wokół przepisów obowiązujących przy podejmowaniu uchwały przed rozpoczęciem roku budżetowego.

C. Zmiany budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 badaniem nadzorczym objęto **5378 uchwał i zarządzeń** zmieniających budżet (o 202 mniej niż w 2009 r.), z tego 1938 (w 2009 r. 2063) uchwał organów stanowiących i 3440 (w 2009 r. 3517) uchwał i zarządzeń organów wykonawczych.

W wyniku badania uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu Kolegium uznało:

- 1) 5191 uchwał i zarządzeń — za podjęte bez naruszenia prawa, co stanowiło 96,5% zbadanych (w 2009 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 95,3% zbadanych), z tego:
 - 4248 (96,5%) spośród 4401 uchwał i zarządzeń gmin (w 2009 r. 95,1%),
 - 661 (95,7%) spośród 691 uchwał powiatów (w 2009 r. 94,9%),
 - 145 (98,6%) spośród 147 uchwał i zarządzeń miast na prawach powiatu,
 - 77 (100%) podjętych przez organy samorządu województwa,
 - 60 spośród 62 podjętych przez organy związków (2009 r. 93% zbadanych);
- 2) 170 uchwał i zarządzeń — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, co stanowiło 3,2% zbadanych (w 2009 r. 4,3% zbadanych);
- 3) zasadność umorzenia postępowania w sprawie 2 uchwał podjętych z naruszeniem prawa — wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy w trybie określonym w art. 12 ust. 1 ustawy o r.i.o. (w 2009 r. umorzenie dotyczyło 6 przypadków);
- 4) 11 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu na rok 2009 — za niezgodne z prawem — bez orzekania o ich nieważności, z tego 5 uchwał rad gmin, 2 uchwały zarządów powiatów i 4 zarządzenia burmistrzów i wójtów (w 2009 r. za niezgodne z prawem uznano 10 uchwał i zarządzeń);
- 5) 1 uchwałę rady (po bezskutecznym upływie terminu jej naprawy) i 3 zarządzenia — za podjęte (wydane) z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę orzeczenia o ich nieważności w części (w 2009 r. za nieważne w części uznano 2 uchwały i 4 zarządzenia).

Stwierdzone w 11 przypadkach naruszenia prawa w uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmian budżetu na rok 2009 — bez orzekania ich nieważności ze względu na upływ roku budżetowego — dotyczyły:

- dokonania zmian w budżecie skutkujących zmianą planowanego wyniku bez jednoczesnego określenia źródeł pokrycia deficytu, czym naruszono art. 184 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- dokonania przez organ wykonawczy zmian w planie dochodów i wydatków z przekroczeniem uprawnień określonych w art. 188 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- utworzenia rezerwy ogólnej z naruszeniem art. 173 ust. 4 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

Stwierdzone przez Kolegium istotne naruszenie prawa w uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmiany budżetu na rok 2010, skutkujące wydaniem 4 rozstrzygnięć nadzorczych o nieważności w części, dotyczyły:

- 1) wydania 2 zarządzeń z naruszeniem kompetencji zastrzeżonych dla organu stanowiącego, z tego wobec dokonania przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej zmian w budżecie z naruszeniem art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i wobec dokonania przez Wójta Gminy Miękinia zmian w planie dochodów z naruszeniem art. 257 u.f.p. (uchwały Kolegium nr 55/2010 i 94/2010),
- 2) podjęcia przez Zarząd Powiatu Wołowskiego uchwały z naruszeniem art. 258 ust. 1 pkt 1 u.f.p., wobec wprowadzenia do planu wydatków nowego zadania inwestycyjnego (uchwała Kolegium nr 60/2010),
- 3) podjęcia przez Radę Miejską Legnicy uchwały z naruszeniem art. 212 ust. 1 pkt 2 u.f.p., wobec dokonania zmian w budżecie Miasta bez uwzględnienia już zaciągniętych zobowiązań; po bezskutecznym upływie terminu naprawy uchwały przez Radę Miejską Kolegium stwierdziło jej nieważność w części i dokonało ustalenia budżetu w części dotkniętej nieważnością (uchwała Kolegium nr 106/2010, poprzedzona uchwałą nr 80/2010).

W roku 2010 miały miejsce 2 przypadki umorzenia postępowania w sprawie uznania uchwały zmieniającej uchwałę budżetową na rok 2010 za nieważną w części — wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy w terminie i w sposób wskazany w uchwale Kolegium. Wskazane nieprawidłowości dotyczyły:

- uchwalenia przez Radę Miejską w Zgorzelcu wydatków w formie dopłaty w spółkach prawa handlowego, zamiast wydatków w formie zakupu usług (uchwała Kolegium nr 41/2010, poprzedzona uchwałą nr 35/2010),
- uchwalenia przez Radę Miejską w Lubawce budżetu z naruszeniem art. 212 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 217 ust. 2 pkt 6 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 47/2010, poprzedzona uchwałą nr 30/2010).

Nieistotne naruszenia prawa (uchybień), wskazywane w odniesieniu do 170 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu na rok 2010, dotyczyły najczęściej:

- 1) naruszenia zasady przejrzystości budżetu w wyniku wadliwego stosowania klasyfikacji budżetowej, w tym zastosowania niewłaściwego paragrafu dla określonego rodzaju dochodów i wydatków oraz zastosowania rozdziałów zastrzeżonych dla określonych podmiotów,
- 2) braku zachowania spójności danych ustalonych w części normatywnej z danymi przedstawionymi w załącznikach do uchwały oraz braku spójności danych i sposobu zaklasyfikowania wydatków majątkowych ujmowanych w załącznikach zadań inwestycyjnych,
- 3) błędów rachunkowych, skutkujących nieprawidłowym ustaleniem wielkości budżetu po zmianach, w tym wielkości dochodów i wydatków bieżących oraz dochodów i wydatków majątkowych,
- 4) nieprawidłowego określenia lub braku zaktualizowania limitów zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na finansowanie planowanego deficytu w związku z dokonaniem zmiany planowanego deficytu i przychodów stanowiących źródła jego pokrycia,
- 5) braku podstawy prawnej do planowania wydatków budżetu w formie dotacji na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz uchybień klasyfikacyjnych w wyniku dostosowania uchwały budżetowej na rok 2010 do zmian wprowadzonych art. 16 ustawy z 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 215, poz. 1664).

Wskazywane nieprawidłowości o charakterze nieistotnych naruszeń prawa zostały wyeliminowane przez podjęcie uchwał zapewniających spójność uchwały budżetowej i jej zgodność z obowiązującymi przepisami.

D. Absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

Spośród 208 nadzorowanych jednostek (196 j.s.t. i 12 związków międzygminnych) uchwały absolutoryjne z tytułu wykonania budżetu za rok 2009 podjęły i przekazały do nadzoru organy stanowiące **198 jednostek** (158 gmin, 26 powiatów, 1 miasta na prawach powiatu, województwa samorządowego i 12 związków), z tego 192 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium i 6 uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium (Rady Miasta i Gminy Bogatynia, Rady Miasta i Gminy Prochowice, Rady Gminy Oława, Rady Miejskiej w Ziębicach, Rady Powiatu w Oławie, Rady Powiatu w Górze).

Uchwały w sprawie absolutorium za rok 2009 nie podjęły rady 8 gmin (Kowary, Lubin m., Ścinawa, Mieroszów, Wałbrzych, Bielawa, Piława Górna, Wińsko) i 2 miast na prawach powiatu (Jelenia Góra, Legnica) z powodu braku rozstrzygnięcia absolutorium w wyniku głosowania.

Dla porównania — w 2009 r. sprawy absolutorium za rok 2008 nie rozstrzygnęły rady 3 gmin, 2 miast na prawach powiatu i 1 powiatu oraz zgromadzenie 1 związku.

W wyniku badania nadzorczego 198 uchwał w sprawie absolutorium za rok 2009 Kolegium uznało:

- 195 (98,5%) za podjęte bez naruszenia prawa, z tego 191 uchwał w sprawie udzielenia i 4 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium,
- 2 uchwały za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o ich nieważności (uchwały Rady Powiatu w Oławie i Rady Powiatu w Górze),
- 1 uchwałę za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa (uchwała Rady Gminy Radwanice).

Dla porównania — wyniki badania uchwał w sprawie absolutorium za 2008 rok dotyczyły 201 uchwał (198 w sprawie udzielenia i 3 w sprawie nieudzielenia absolutorium), z których 199 (99%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa.

O stwierdzeniu nieważności:

- 1) uchwały Rady Powiatu w Górze w sprawie nieudzielenia absolutorium dla Zarządu Powiatu w Górze stanowiło jej podjęcie bez rozpatrzenia sprawozdania i dokonania rzetelnej oceny wykonania budżetu Powiatu za rok 2009, czym naruszono art. 12 pkt 6 ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.; dalej — u.s.p.) oraz art. 199 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.; Kolegium uznało, że debata nad nieprawidłowościami związanymi z realizacją zadania inwestycyjnego nie oznacza dopełnienia obowiązku rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu, stanowiącego przesłankę podjęcia uchwały w sprawie absolutorium dla zarządu z tego tytułu (uchwała Kolegium nr 37/2010);
- 2) uchwały Rady Powiatu w Oławie w sprawie absolutorium dla Zarządu Powiatu w Oławie za 2009 rok stanowiło jej podjęcie z naruszeniem art. 12 pkt 6, art. 13 ust. 2 i art. 30 ust. 1a u.s.p. oraz art. 199 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., wobec niespełnienia prawnej przesłanki „odrzczenia” uchwały w wyniku głosowania i wobec niedokonania merytorycznej oceny na podstawie przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu za rok 2009; Kolegium uznało, że w wyniku głosowania Rada Powiatu nie rozstrzygnęła kwestii absolutorium dla Zarządu Powiatu (uchwała Kolegium nr 40/2010).

E. Zaciąganie zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielanie pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 Kolegium zbadało **488 uchwał** w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielania pożyczek i uznało 479 (98,2%) uchwał za podjęte bez naruszenia prawa.

Dla porównania — w 2009 r. spośród 485 zbadanych uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań finansowych za podjęte bez naruszenia prawa uznano 470, czyli 96,9% zbadanych.

Wyniki badania nadzorczego uchwał zaliczonych do tej kategorii obejmują:

- 61 uchwał w sprawie emisji obligacji oraz określenia zasad ich zbywania i wykupu (46 uchwał rad gmin, 13 uchwał rad powiatów i 2 uchwały miast na prawach powiatu), z których 58 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, 2 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa (Powiat milicki), skutkującym orzeczeniem o jej nieważności w całości (w 2009 r. spośród 55 zbadanych 1 uznano za nieważną w części),

- 344 uchwały w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych (310 uchwał gmin, 22 uchwał powiatów i 10 uchwał miast na prawach powiatu i 2 uchwały związków), z których 341 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, 1 za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa, a 2 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa (Czernica, Powiat średzki), co skutkowało orzeczeniem o ich nieważności w całości (w 2009 r. spośród 364 zbadanych 1 uznano za nieważną w całości),
- 31 uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągnięcia kredytów i pożyczek krótkoterminowych, z których wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2009 r. spośród 21 zbadanych 1 uznano za nieważną w całości),
- 48 uchwał w sprawie udzielania poręczeń (45 gmin i 3 powiatów), z których 45 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 3 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa (Jemielno, Malczyce), co skutkowało orzeczeniem o ich nieważności w całości (w 2009 r. zbadano 43 i uznano za podjęte bez naruszenia prawa),
- 4 uchwały w sprawie udzielenia pożyczki (2 gminy, 1 powiatu i 1 związku), które uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2009 r. zbadano 2 uchwały i uznano je za zgodne z prawem).

Wyniki zbiorcze zbadanych w 2010 r. uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielania pożyczek informują, że w 6 przypadkach (1,2% zbadanych) stwierdzono podjęcie uchwały z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono o jej nieważności. Dla porównania — w 2009 r. stwierdzono nieważność 3 uchwał (0,6%) spośród 485 zbadanych.

O uznaniu przez Kolegium w 2010 r. za nieważne w całości 6 uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. stanowiło:

- 1) podjęcie przez radę powiatu uchwały w sprawie emisji obligacji bez ustalenia wartości emisji w poszczególnych latach, czym naruszono art. 91 ust. 1 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 82/2010),
- 2) podjęcie przez zarząd powiatu uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego, czym naruszono przepis art. 12 pkt 8 lit. c u.s.p. w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 27/2010),
- 3) podjęcie przez radę gminy uchwały w sprawie zaciągnięcia pożyczki bez uprzedniego określenia jej kwoty w uchwale budżetowej, czym naruszono art. 91 ust. 1 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 28/2010),
- 4) podjęcie przez radę gminy uchwały w sprawie udzielenia poręczenia bez określenia okresu jego obowiązywania i bez określenia łącznej kwoty udzielonego poręczenia, czym naruszono art. 94 u.f.p. (uchwały Kolegium nr 29/2010 i 31/2010),
- 5) podjęcie przez radę gminy odrębnej uchwały w sprawie poręczenia, którego maksymalna wysokość i upoważnienie dla wójta do jego udzielenia zostały określone w uchwale budżetowej (uchwała Kolegium nr 44/2010).

F. Zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

Badaniem nadzorczym w 2010 r. objęto **192 uchwały** w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t., z tego:

- 60 uchwał w sprawie określenia stawek i zasad udzielania dotacji przedmiotowych dla samorządowych zakładów budżetowych, podjętych na podstawie art. 219 u.f.p. — nie stwierdzono w nich naruszenia prawa,
- 29 uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania w zakresie dotacji celowych udzielanych na cele publiczne związane z realizacją zadań j.s.t., podjętych na podstawie art. 221 ust. 4 u.f.p. — nie stwierdzono w nich naruszenia prawa,
- 64 uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek publicznych oraz odpowiednich niepublicznych, podjęte na podstawie art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) — spośród nich 50 (78,1%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa,
- 39 uchwał w sprawie trybu i zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, podjęte na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) — spośród nich 36 (92,3%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa.

Spośród 192 zbadanych w 2010 r. uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. Kolegium uznało 175 uchwał, czyli 91,1%, za podjęte bez naruszenia prawa (w 2009 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 92% ze 188 zbadanych).

Za podjęte z naruszeniem prawa uznano 17 uchwał, w tym 15 uchwał Kolegium uznało za podjęte z istotnym naruszeniem prawa (w 2009 r. istotne naruszenie prawa dotyczyło 9 uchwał) i orzekło ich nieważność, z tego:

- za nieważne w części uznano 10 uchwał, z tego 7 podjętych w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek niepublicznych, prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne (Oleśnica w., Krośnice, Żórawina, Jordanów Śląski, Prusice, Koberzyce, Góra) i 3 uchwały w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie (Góra, Jaworzyna Śląska, Kostomłoty),
- za nieważne w całości uznano 5 uchwał, podjętych w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek niepublicznych, prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne (Jerzmanowa, Zgorzelec, Jaworzyna Śląska, Zawonia, Powiat strzeliński).

Podstawę stwierdzenia nieważności uchwał stanowiło:

- w odniesieniu do 12 uchwał w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek niepublicznych, prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne — podjęcie uchwały z naruszeniem art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty (w 2 przypadkach także art. 252 ust. 1 u.f.p.) — wobec przyjęcia dla ustalenia dotacji innej podstawy niż określona w ustawie, wobec nakładania na dotowane podmioty obowiązków wykraczających poza kryteria wyznaczające kalkulacyjny poziom dotacji, wobec ustanowienia sankcji wstrzymania wypłaty kolejnych transzy dotacji, wobec ustanowienia zasad i przesłanek zwrotu dotacji, wobec określenia, iż dotacja przysługuje wyłącznie na ucznia będącego mieszkańcem gminy 9 (uchwały Kolegium z 2010 r. nr: 2, 5, 16, 33, 57, 59, 61, 84, 91, 92, 104, 109),
- w odniesieniu do 3 uchwał w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków — podjęcie uchwały z naruszeniem art. 71 ust. 1 i art. 77 w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) — wobec ograniczenia kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację i wobec rozszerzenia zakresu prac możliwych do sfinansowania z dotacji ponad określony w przepisach ustawy (uchwały Kolegium nr: 42/2010, 81/2010, 120/2010).

G. Podatki i opłaty lokalne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

W odniesieniu do podjętych przez organy stanowiące gmin i miast na prawach powiatu, objętych badaniem nadzorczym w 2010 r. **380 uchwał** w sprawie podatków i opłat lokalnych — Kolegium uznało:

- 361 uchwał, czyli 95% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2009 r. 587 uchwał, tj. 95,8% zbadanych),
- 6 uchwał, czyli 1,6% zbadanych — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2009 r. 4 uchwały, tj. 0,6% zbadanych),
- 13 uchwał, czyli 3,4% zbadanych — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o ich nieważności, z tego 11 uznano za nieważne w części, a 2 w całości (w 2009 r. orzeczono nieważność 22 spośród 613, czyli 3,6% zbadanych).

Podstawę stwierdzenia przez Kolegium w 2010 r. nieważności 13 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych stanowiło naruszenie przepisów ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.; dalej o.p.).

Rozstrzygnięcia nadzorcze, w których stwierdzono nieważność podjętych uchwał, dotyczyły:

- 2 uchwał w sprawie podatku od nieruchomości, którym zarzucono podjęcie z naruszeniem art. 7 ust. 3, w tym w związku z art. 20d o.p. — wobec dokonania nieuprawnionej modyfikacji programu pomocowego w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości, a także wobec wprowadzenia zwolnień z zastosowaniem kryterium podmiotowego (uchwały Kolegium nr 62/2010 i nr 112/2010),

- 6 uchwał w sprawie podatku od środków transportowych, którym zarzucono ustalenie stawki kwotowej z naruszeniem art. 10 ust. 1 pkt 4 i 6 o.p. — wobec przekroczenia górnej granicy wysokości stawki (4 przypadki) i wobec ustalenia stawki poniżej stawki minimalnej (2 przypadki) — uchwały Kolegium nr: 98/2010, 100/2010, 101/2010, 103/2010, 118/2010, 124/2010,
- 3 uchwał w sprawie opłaty targowej, którym zarzucono ustalenie wysokości stawki opłaty z naruszeniem art. 19 pkt 1 lit. a o.p. — wobec nieokreślenia jej górnego limitu (uchwały Kolegium nr: 107/2010, 108/2010, 123/2010),
- 1 uchwały w sprawie wprowadzenia ulgi w podatku rolnym, której zarzucono naruszenie art. 7 ust. 3a ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) w związku z art. 13e ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. Nr 136, poz. 969 ze zm.) — wobec niedopełnienia obowiązku przedłożenia projektu uchwały ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (uchwała Kolegium nr 119/2010),
- 1 uchwały w sprawie poboru podatków w drodze inkasa, w części dotyczącej przyznania wójtowi uprawnień do wyznaczenia inkasenta, czym naruszono m.in. art. 6 ust. 12 ustawy (uchwała Kolegium nr 26/2010).

H. Sprawy związane z prowadzeniem gospodarki finansowej j.s.t., a odrębnie nie nazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.

Do grupy uchwał w sprawach związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej, tak jak w roku poprzednim, zaliczono te uchwały i zarządzenia organów j.s.t., których przedmiotem były sprawy nieodnoszące się wprost do kategorii wskazanych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., a które podlegały badaniu przez Kolegium Izby w 2010 roku.

Wyniki badania nadzorczego obejmują **819 uchwał i zarządzeń** (w 2009 r. 707 uchwał i zarządzeń), z tego:

- 1) 48 uchwał w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez radę, podjętych przez rady gmin i rady powiatów, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e u.s.g. i art. 12 pkt 8 lit. e u.s.p. (wyróżnionych w wynikach badania Kolegium Izby i w wynikach prezentowanych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych — KRRIO); w odniesieniu do nich Kolegium uznało:
 - podjęcie 47 uchwał (97,9%) bez naruszenia prawa,
 - podjęcie 1 uchwały z nieistotnym naruszeniem prawa.

W roku 2009 za nieważne uznano 5 spośród 47 zbadanych.

- 2) 771 uchwał w sprawach gospodarki finansowej j.s.t. (w 2009 r. 660), zaliczanych zarówno w wynikach badania Kolegium Izby, jak i w wynikach prezentowanych przez KRRIO do grupy uchwał pozostałych; w odniesieniu do nich Kolegium uznało:
 - podjęcie 745 uchwał (97,8%) bez naruszenia prawa,
 - podjęcie 17 uchwał z nieistotnym naruszeniem prawa,
 - podjęcie 9 uchwał z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o ich nieważności (z tego 6 w części i 3 w całości).

W roku 2009 za nieważne uznano 7 spośród 660 zbadanych.

Do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia” zaliczono m.in.:

- 1) 98 uchwał w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego oraz planów finansowych tych wydatków, podjętych przez organy stanowiące 79 gmin, 14 powiatów, 3 miast na prawach powiatu, województwa samorządowego i 1 związku międzygminnego na podstawie art. 263 ust. 2 i 5 u.f.p. (odpowiednio art. 191 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.) — 97 z nich Kolegium uznało za podjęte bez istotnego naruszenia prawa,
- 2) 62 uchwały w sprawie wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświaty, określające jednostki budżetowe, źródła dochodów i ich przeznaczenie oraz sposób i tryb sporządzania planu finansowego i dokonywania jego zmian, podjęte przez organy stanowiące j.s.t. na podstawie art. 223 ust. 2 u.f.p. — w odniesieniu do których Kolegium uznało podjęcie 57 uchwał (91,9%) bez istotnego naruszenia prawa,

- 3) 87 uchwał określających zakres i formę informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze, podjętych przez organy stanowiące j.s.t. na podstawie art. 266 ust. 2 u.f.p. — w odniesieniu do zbadanych nie stwierdzono istotnego naruszenia prawa,
- 4) 92 uchwały rad gmin w sprawie wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, podejmowane na podstawie art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 1 ustawy z 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420 ze zm.) — w 92 zbadanych nie stwierdzono istotnego naruszenia prawa,
- 5) 164 uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla innych j.s.t., podjęte na podstawie art. 216 ust. 2 pkt 5 u.f.p., oraz uchwały w sprawie dofinansowania wspólnej realizacji zadań i wsparcia finansowego dla Policji i Państwowej Straży Pożarnej, podejmowane w związku z art. 13 ust. 3 ustawy z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) — w 163 zbadanych nie stwierdzono istotnego naruszenia prawa,
- 6) 107 uchwał w sprawie udzielenia dotacji, w tym przyznania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich obiektów zabytkowych imiennie wskazanym podmiotom, posiadającym tytuł prawny do zabytku, podjętych w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) — w odniesieniu do 105 uchwał nie stwierdzono istotnego naruszenia prawa,
- 7) 161 uchwał i zarządzeń w sprawach:
 - przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym, podejmowanych i wydawanych na podstawie art. 258 ust. 1 pkt 3 u.f.p.,
 - określenia zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym, podejmowanych na podstawie art. 59 ust. 2 i 3 u.f.p.,
 - zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy w formie weksla *in blanco*,
 - przystąpienia do realizacji programu (projektu, zadania) i zabezpieczenia w budżetach lat kolejnych środków na ich realizację, podejmowanych w związku z wymogami Instytucji Zarządzających programami operacyjnymi.

Orzeczenie o nieważności 9 uchwał, spośród 771 zbadanych w 2010 r. (w 2009 r. 7 spośród 660) uchwał w sprawach gospodarki finansowej j.s.t. zaliczanych do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia”, dotyczyło:

- 5 uchwał (Góra, Jemielno, Wąsosz, Powiat średzki, Powiat bolesławiecki) w sprawie wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświaty, którym Kolegium zarzuciło podjęcie z naruszeniem art. 223 ust. 2 w związku z art. 214 pkt 2 u.f.p. — wobec określenia wśród źródeł dochodów środków z EFS, wobec określenia przeznaczenia dochodów na finansowanie wydatków jednostki, niemających pokrycia w planie finansowym, wobec ustalenia, iż plany finansowe dochodów stanowią prognozę tych dochodów i wydatków z nich finansowanych, wobec ustanowienia planów finansowych dochodów, jako załącznika do uchwały budżetowej (uchwały Kolegium nr: 76/2010, 95/2010, 105/2010, 121/2010, 122/2010),
- 1 uchwały w sprawie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2009 (Święta Katarzyna), której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 191 ust. 1 i 2 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych — wobec ujęcia w wykazie zadań nieobjętych planem wydatków (uchwała Kolegium nr 18/2010),
- 1 uchwały w sprawie dofinansowania zakupu samochodu dla Komendy Powiatowej PSP (Rada Powiatu w Środzie Śląskiej), której Kolegium zarzuciło podjęcie z naruszeniem art. 55 ust. 1 i art. 60 ust. 2 pkt 4 u.s.p. oraz art. 233 pkt 3 u.f.p. — wobec naruszenia wyłącznej kompetencji zarządu do inicjowania zmian w budżecie (uchwała Kolegium nr 25/2010),
- 1 uchwały w sprawie przyznania dotacji celowej na prace konserwatorskie Parafii, podjętej przez Radę Miejską Milicza z naruszeniem art. 77 w związku z art. 81 ust. 2 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) — wobec nieuprawnionego rozszerzenia katalogu koniecznych nakładów (uchwała Kolegium nr 68/2010),
- 1 uchwały w sprawie uchwalenia przez Radę Gminy Głogów regulaminu dofinansowania zadań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy — z powodu podjęcia uchwały bez podstawy prawnej (uchwała Kolegium nr 70/2010).

2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetów dla j.s.t. w przypadku ich nieuchwalenia przez organ stanowiący w terminie do 31 marca roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Uchwały budżetowe na rok 2010 podjęły organy stanowiące wszystkich nadzorowanych przez Izbę j.s.t. i ich związków, w związku z czym **nie wystąpiły przesłanki** wykonania dyspozycji z art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.

3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Kolegium Izby w 2010 r. rozpatrzyło sprawy z **3 zastrzeżeń do wniosków** zawartych w wystąpieniach pokontrolnych Izby, złożone przez właściwe organy kontrolowanych jednostek (w 2009 r. rozpatrzono 6 zastrzeżeń).

W odniesieniu do zastrzeżeń złożonych przez:

- 1) Prezydenta Jeleniej Góry do wniosku pokontrolnego (nr 13) zawartego w wystąpieniu pokontrolnym z 13 maja 2010 r., znak: WK.60/226/K-66/09, w zakresie umów dzierżawy zawartych po umowie na czas oznaczony do 3 lat — Kolegium postanowiło, po dokonaniu oceny wniesionego zastrzeżenia, oddalić je w całości, uznając, że nie zawiera ono zarzutów naruszenia prawa przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (uchwała Kolegium nr 43/2010);
- 2) Prezydenta Legnicy do wniosków pokontrolnych (nr 9 i nr 26) zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 21 maja 2010 r., znak: WK.60/214/K-3/2010: w odniesieniu do wniosku (nr 9) zawierającego zalecenie dokonania wyboru banku do obsługi bankowej budżetu Gminy, w sposób przewidziany w art. 264 ust. 1 u.f.p., wobec braku postawienia zarzutu naruszenia prawa we wniosku — Kolegium postanowiło uwzględnić zastrzeżenia Prezydenta, a w odniesieniu do wniosku (nr 26) dotyczącego egzekwowania kar umownych w sytuacji gdy zachodzą przesłanki ich dochodzenia — Kolegium postanowiło oddalić zastrzeżenia Prezydenta, wobec braku zarzutu naruszenia prawa poprzez jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (uchwała Kolegium nr 45/2010);
- 3) Starosty Powiatu Średzkiego do wniosków (nr 6 i nr 10) zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 6 maja 2010 r. (znak: WK.60/P-18/K-10/2010) w zakresie przestrzegania przepisów art. 34 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z 29 stycznia 2004 r. — Prawo zamówień publicznych przy ustaleniu szacunkowej wartości zamówienia na usługi bankowe (nr 6) i w zakresie przestrzegania art. 39 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami w zakresie terminów przeprowadzania kolejnych przetargów na sprzedaż nieruchomości (nr 10) — Kolegium postanowiło oddalić zastrzeżenia Starosty do wniosku nr 6, uznając, że nastąpiło obniżenie wartości zamówienia, a uwzględnić zastrzeżenia do wniosku nr 10, wobec udokumentowania zachowania ustawowych terminów kolejnych przetargów (uchwała Kolegium nr 46/2010).

4. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 wpłynęło **1 powiadomienie** Skarbnika (Gminy Milicz) o dokonaniu kontrasygnaty na pisemne polecenie Pełniącego Funkcję Burmistrza. Komisja właściwa do rozpatrywania spraw wynikających z art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o. po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym postanowiła uznać odmowę kontrasygnaty przez Skarbnika Gminy Milicz umowy zlecenia nr K-1162/8/2010 z 22 stycznia 2010 r. „na przeprowadzenie kontroli finansowej Urzędu Miejskiego w latach 2007–2009 oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji w Miliczu spółki z o.o. na kwotę 8.000 zł (brutto) w dniach od 22.01. do 31.03.2010 r.” z powodu niezabezpieczenia wydatków na ten cel w budżecie gminy na 2010 rok — za nieuzasadnioną. Jednocześnie Komisja postanowiła odstąpić od zajmowania stanowiska w sprawie odmowy kontrasygnaty w zakresie przekraczającym kryterium zgodności z prawem.

5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem oraz z inicjatywy Kolegium Izby wniesiono **5 skarg**, z czego:

- 4 skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby wniosły organy stanowiące j.s.t (Rada Gminy Duszniki Zdrój, Rada Gminy Jaworzyna Śląska, Rada Powiatu Świdnickiego, Rada Powiatu Wrocławskiego),
- 1 skargę na uchwałę rady powiatu (Rada Powiatu Bolesławieckiego) postanowiło wnieść Kolegium Izby.

Wszystkie wniesione w 2010 r. skargi zostały rozpoznane — zapadły 4 wyroki stwierdzające nieważność zaskarżonej uchwały oraz wydano 1 postanowienie o umorzeniu postępowania.

A. Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium wniesione przez j.s.t.

Złożone zostały **4 skargi**:

- 1) skarga Rady Gminy Duszniki-Zdrój na uchwałę Kolegium nr 103/2009 z 23 grudnia 2009 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Miejskiej w Dusznikach Zdroju w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2010 r., której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 5 ust. 4 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych — wobec różnicowania stawek podatku przy wykorzystaniu kryterium podmiotowego.

Postanowieniem z 29 kwietnia 2010 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu umorzył postępowanie (sygn. akt III SA/Wr 104/10), wobec wycofania skargi przez Radę Miejską Duszniki Zdrój.

- 2) skarga Rady Powiatu Świdnickiego na uchwałę Kolegium nr 85/2009 z 4 listopada 2009 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Powiatu Świdnickiego w sprawie zaciągnięcia zobowiązania związanego z realizacją zadania inwestycyjnego „Budowa i modernizacja dróg lokalnych — powiatowych i gminnych”, której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 170 ust. 1–2 oraz art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. w zakresie zaciągnięcia długu przez j.s.t.

Wyrokiem z 13 maja 2010 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu uchylił zaskarżoną uchwałę (sygn. akt III SA/Wr 23/10).

- 3) skarga Rady Gminy Jaworzyna Śląska na uchwałę Kolegium nr 84/2009 z 4 listopada 2009 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Miejskiej w Jaworzynie Śląskiej w sprawie zaciągnięcia zobowiązania związanego z realizacją zadania inwestycyjnego „Budowa i modernizacja dróg lokalnych — powiatowych i gminnych”, której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 170 ust. 1 i 2 oraz art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. w zakresie zaciągnięcia długu przez j.s.t.

Wyrokiem z 13 maja 2010 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu uchylił zaskarżoną uchwałę (sygn. akt III SA/Wr 22/10).

- 4) skarga Powiatu Wrocławskiego na uchwałę Kolegium nr 83/2009 z 6 października 2009 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Powiatu Wrocławskiego w sprawie zaciągnięcia zobowiązania związanego z realizacją zadania inwestycyjnego „Budowa i modernizacja dróg lokalnych — powiatowych i gminnych”, której Kolegium zarzuciło naruszenie art. 170 ust. 1–2 oraz art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. w zakresie zaciągnięcia długu przez j.s.t.

Wyrokiem z 13 maja 2010 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu uchylił zaskarżoną uchwałę (sygn. akt III SA/Wr 24/10).

B. Skargi na uchwały organów j.s.t. wniesione przez Kolegium Izby

Kolegium Izby, działając na podstawie art. 92 ust. 1 u.s.g., postanowiło o zaskarzeniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego uchwały Rady Powiatu Bolesławieckiego nr XXXI/169/09 z 29 października 2009 r., której zarzuciło podjęcie z rażącym naruszeniem art. 90 ust. 4 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), wobec niepodjęcia jednoznacznej decyzji w przedmiocie dotowania szkół i placówek.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2010 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu stwierdził nieważność części zaskarżonej uchwały (sygn. akt IV SA/Wr 124/10).

6. Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych przepisach

A. Rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych j.s.t. (art. 229 k.p.a.)

W roku 2010 rozpoznano **9 skarg** stanowiących w świetle art. 229 pkt 1 i 3 k.p.a. skargi dotyczące zadań lub działalności organów nadzorowanych j.s.t., z tego:

- 4 skargi dotyczyły działalności organów stanowiących (2 skargi wniesione przez radnych, 1 skarga wniesiona przez organizację związkową i 1 skarga wniesiona przez osobę fizyczną);
- 5 skarg dotyczyło działalności organów wykonawczych gmin: Łądką Zdroju, Miłkovic, Legnicy, Strzegomia i Żukowic — w związku z czym na podstawie art. 231 k.p.a. zostały przekazane do rozpatrzenia właściwym radom gmin, o czym poinformowano skarżących; skargi wniosły 2 osoby fizyczne, 2 osoby prawne i 1 organizacja związkowa, a dotyczyły: nieprawidłowości w zakresie przekształcania działek rolnych w działki inwestycyjne, nieprawidłowości w zakresie dysponowania środkami na realizację inwestycji, nieprawidłowości w zakresie gospodarowania pieniędzmi Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, nieprawidłowości w zakresie gospodarowaniu środkami na zadania oświatowe, niegospodarnego zarządzania mieniem komunalnym.

W roku 2010 rozpatrzeniu przez Izbę, zgodnie z właściwością rzeczową, podlegały 4 skargi na działalność organów stanowiących w zakresie spraw finansowych, tj.:

- 1) skarga radnego na uchwałę Rady Powiatu Strzeleńskiego w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół niepublicznych i placówek niepublicznych — Kolegium Izby (uchwałą nr 59/2010 z 21 lipca 2010 r.) stwierdziło nieważność zaskarżonej uchwały, o czym poinformowano skarżącego,
- 2) skarga radnego na uchwałę Rady Gminy Bolków w sprawie procedury uchwalania budżetu gminy — odpowiadając na skargę Prezes Izby (pismem z 18 sierpnia 2010 r., znak GP-WR-060-7/10) poinformował skarżącego, że wskazana uchwała Rady Gminy stosownie do postanowień art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. została objęta badaniem nadzorczym, w którego wyniku nie stwierdzono naruszenia prawa,
- 3) skarga oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Miliczu na uchwałę Rady Miejskiej w Miliczu w sprawie zmian budżetu — Prezes Izby (pismem z 28 czerwca 2010 r., znak GP-WR-060-4/10) poinformował, że w stosunku do przedmiotowej uchwały toczyło się postępowanie nadzorcze, w wyniku którego Kolegium Izby nie stwierdziło naruszenia prawa w tej uchwale,
- 4) skarga mieszkańca gminy Bardo na uchwałę Rady Gminy Bardo w sprawie zmian budżetu — Prezes Izby (pismem z 21 czerwca 2010 r., znak GP-WR-060-3/10) poinformował skarżącego, że w stosunku do przedmiotowej uchwały toczyło się postępowanie nadzorcze, w wyniku którego Kolegium Izby nie stwierdziło naruszenia prawa w przedmiotowej uchwale.

Wszystkie wniesione do Izby w 2010 r. skargi zostały rozpoznane, z tego 4 skargi zostały rozpatrzone, a 5 przekazano zgodnie z właściwością.

B. Zadania w zakresie nadzoru związane z wydawaniem opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o.

Składy Orzekające Izby, powołane zarządzeniem Prezesa nr 2/2010 z 1 lutego 2010 r. (do 31 stycznia umocowane zarządzeniem nr 4/2003 z 17 czerwca 2003 r.), wydały w 2010 r. **1501 opinii**, z tego 1370 w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 131 opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez j.s.t. w projekcie uchwały budżetowej, o której mowa w art. 246 ust. 1 u.f.p.

Zmiany wprowadzone nową u.f.p. określiły m.in. obowiązek wydania przez regionalną izbę obrachunkową opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t na podstawie przyjętej wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej (art. 230 ust. 4 u.f.p.). Nowe określenie dokumentu stanowiącego podstawę wydania przedmiotowej opinii ma w pełni zastosowanie do uchwał przyjętych na rok 2011. Zgodnie z art. 121 ust. 9 p.w.u.f.p. do opinii wydanych na rok 2010, w tym opinii o prawidłowości prognozy kwoty długu dołączonej do projektu uchwały budżetowej, miały zastosowanie przepisy ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

W związku z powyższym w 2010 r. nie wystąpiły przesłanki wydania opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu, zgodnie z dyspozycją art. 230 ust. 4 u.f.p., co określiło liczbę wydanych opinii (o 34 mniej niż w 2009 r.).

Dla porównania — w 2009 r. wydano 1535 opinii, w tym 1170 w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 365 w sprawach określonych w art. 172 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. w związku z art. 121 ust. 9 p.w.u.f.p.

Zestawienie wyników działalności opiniodawczej według spraw będących przedmiotem opiniowania pozwala zauważyć wykonanie przez Izbę w 2010 r. nowego zadania — „wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych”, które na podstawie art. 18 p.w.u.f.p. dodano do katalogu zadań określonych w art. 13 ustawy o r.i.o.

Na stopień wykonania przez Izbę w 2010 r. zadań związanych z wydawaniem opinii — w tym na liczbę opinii wydanych o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych, o projektach uchwał budżetowych oraz o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na rok 2011 — oddziaływał także termin przedłożenia przez zarządy j.s.t. oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) dokumentów stanowiących podstawę wydania opinii. Podlegające zaopiniowaniu dokumenty w przypadku 5 gmin (Bogatynia, Lwówek Śląski, Piechowice, Podgórzyn, Stara Kamienica) zostały przedłożone po 15 grudnia, co spowodowało przesunięcie terminu wydania opinii przez I Skład Orzekający Izby na rok 2011 (łącznie 15 opinii).

Analiza w czasie wskazuje, że 631 opinii (ponad 42%) wydano w IV kw. 2010 r., podczas gdy w I, II i III kw. wydano łącznie 870 (niespełna 58%) opinii.

Rodzaj i liczba opinii wydanych przez Składy Orzekające Izby w 2010 r.

Lp.	Opinie wydane w sprawie	Liczba opinii wydanych przez właściwe Składy Orzekające					
		razem	I	II	III	IV	V
1	możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych	333	77	86	53	63	54
2	projektów uchwał budżetowych j.s.t.	204	45	45	36	43	35
3	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	208	49	45	36	47	31
4	sprawozdań z wykonania budżetu	208	49	45	36	46	32
5	wniosek komisji rewizyjnych o absolutorium	208	49	45	36	47	31
6	możliwości sfinansowania deficytu oraz prawidłowości prognozy kwoty długu	3	2	0	0	0	1
7	uchwały o nieudzieleniu absolutorium	4	1	1	0	2	0
8	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	202	43	45	36	43	35
9	możliwości sfinansowania deficytu (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	131	25	32	18	32	24
10	Razem	1501	340	344	251	323	243
11	W tym opinie negatywne	23	5	10	3	1	4

Spośród 1501 opinii wydanych w 2010 r.:

- 1272 (84,8%) stanowiły opinie pozytywne (dla porównania — w 2009 r. wydano 1421 opinii pozytywnych, co stanowiło 92,6% wydanych),
- 206 (13,7%) stanowiły opinie pozytywne z uwagami (w 2009 r. wydano 108 opinii pozytywnych z uwagami),
- 23 (1,5%) stanowiły opinie negatywne (w 2009 r. wydano 6 opinii negatywnych).

Negatywne opinie wydano w 2010 r. w sprawie:

- możliwości spłaty pożyczki lub kredytu (Przemków, Leśna) — 4,
- możliwości sfinansowania deficytu (Przemków, Świerzawa, Powiat milicki, Powiat świdnicki) — 4,
- projektów uchwał budżetowych na rok 2011 (Przemków, Świerzawa, Powiat milicki, Powiat świdnicki) — 4,
- projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (Przemków, Świerzawa, Lubawka, Pęcław, Miłkowice, Radwanice, Gromadka, Powiat świdnicki) — 8,
- informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2010 r. (Krośnice) — 1,
- sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2009 (Oława w.) — 1,
- wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium za rok 2009 (Powiat wrocławski) — 1.

W każdym przypadku wydania opinii, niezależnie od jej charakteru, zawierano pouczenie o przysługującym prawie wniesienia odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały składu orzekającego (art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o.).

7. Wydawanie, na wniosek organu wykonawczego j.s.t., opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	333	296	33	4
– gminy	293	266	23	4
– miasta na prawach powiatu	10	10	0	0
– powiaty	28	19	9	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	1	0	1	0

W roku 2010 na wnioski organów wykonawczych j.s.t. złożone na podstawie art. 91 ust. 2 u.f.p. Składy Orzekające wydały **333 opinie** (o 4 mniej niż w 2009 r.), z tego:

- 289 opinii o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (o 19 mniej niż w 2009 r.), z których 259 (90,2%) stanowiły opinie pozytywne, 26 opinie pozytywne z uwagami i 4 opinie negatywne (3 dla gminy Przemków i 1 dla gminy Leśna),
- 44 opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych (o 15 więcej niż w 2009 r.), z tego 37 opinii dla gmin (o 13 więcej niż w 2009 r.), 2 opinie dla miast na prawach powiatu i 5 opinii dla powiatów, spośród wydanych 37 (84%) stanowiły opinie pozytywne i 7 (16%) opinie pozytywne z uwagami.

W 33 opiniach pozytywnych z uwagami, z tego w 26 w sprawie możliwości spłaty kredytu lub pożyczki oraz w 7 w sprawie możliwości wykupu obligacji, wskazywano na:

- 1) ograniczoną zdolność spłaty zaciąganych zobowiązań, wobec projektowania niewielkich różnic pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi, które nie zapewniają uzyskania wskaźnika zdolności spłaty na poziomie nie niższym niż wymagany do obsługi zaciągniętych i zaciąganych zobowiązań, co stanowiłoby o niezachowaniu, poczynając od 2014 r. relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. (Cieszków, Dziadowa Kłoda, Milicz, Niemcza, Jemielno, Piechowice, Wiązów, Wińsko, Powiat kłodzki, Powiat ząbkowicki),
- 2) nieuzasadnione projektowanie wysokiej redukcji wydatków bieżących, jaka będzie mieć miejsce w budżetach lat następujących po roku budżetowym, co spowoduje znaczącą poprawę wskaźnika zdolności spłaty zobowiązań (Kamienna Góra, Podgórzyn, Powiat wałbrzyski),
- 3) utrzymującą się w okresie 3 kolejnych lat budżetowych skłonność finansowania zarówno deficytu jak i przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek przychodami z tytułu zaciągnięcia nowych kredytów i pożyczek, co stanowi realne zagrożenie przekroczenia ustawowej granicy 60% dochodów (Bierutów, Przemków, Wołów, Powiat złotoryjski),
- 4) ograniczenie czasowe zastosowania wyłączeń ustawowych przy obliczaniu wskaźników zadłużenia, co może skutkować przekroczeniem ustawowych granic zaciągania zobowiązań po zakończeniu realizacji projektów z udziałem środków europejskich (Domaniów, Świerzawa, Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji).

Negatywną opinię wydano o:

- 3 wnioskach Burmistrza Przemkowa w sprawie wydania opinii o możliwości spłaty pożyczek i kredytu, wnioskowanych na częściowe finansowanie planowanego deficytu budżetu 2010 r. oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, z tego pożyczki z WFOŚiGW (w wysokości 6.200.000 zł) i kredytu (w wysokości 812.538 zł), kolejno pożyczki (w wysokości 4.000.000 zł) — z powodu nierealistycznego ustalenia dochodów i wydatków budżetu na rok 2010, co potwierdziło jego wykonanie za I kw. (wykonanie planu dochodów w 13,1%, planu wydatków w 12,1% oraz wystąpienie zobowiązań wymagalnych na kwotę 2.348.280 zł) i odpowiednio wykonanie za III kw. (wykonanie planu dochodów w 50,6%, planu wydatków 43% oraz wystąpienie zobowiązań wymagalnych na kwotę 7.591.571 zł); Skład Orzekający wykazał, że zaciągnięcie wnioskowanych pożyczek, przy uwzględnieniu obecnego stanu zadłużenia gminy (17.965.192 zł na dzień 31 marca i 25.462.624 zł na dzień 10 listopada) oraz przy uwzględnieniu wielkości realizowanych dochodów, będzie oznaczać ponowne przekroczenie ustawowej granicy 60% wykonanych dochodów (zadłużenie gminy na koniec 2009 r. stanowiło 69,9% wykonanych dochodów);
- wniosku Burmistrza gminy Leśna o wydanie opinii o możliwości spłaty kredytu w wysokości 1.492.500 zł z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu, w tym wydatków na wynagrodzenia i pochodne — wobec założenia znaczącej obniżki wydatków bieżących w latach spłaty kredytu (2011–2018), wskazujących na zagrożenie zdolności gminy do wykonywania obowiązkowych zadań własnych.

8. Opiniowanie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez j.s.t. w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	131	111	16	4
– gminy	111	95	14	2
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	14	10	2	2
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	2	2	0	0

W roku 2010 Składy Orzekające Izby — zgodnie z dyspozycją art. 246 ust. 1 u.f.p. — wydały **131 opinii** w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez j.s.t. w projektach uchwał budżetowych na rok 2011. Dla 4 gmin (Bogatynia, Lwówek Śląski, Piechowice, Stara Kamienica), które projekty uchwały budżetowej przedłożyły po 15 grudnia 2010 r. przedmiotową opinię wydano w 2011 r. i zaliczono do wyników kolejnego roku.

Zmiana stanu prawnego w odniesieniu do przedmiotu opiniowania, w tym przejściowy charakter art. 121 ust. 9 pkt 1 i 3 p.w.u.f.p., który miał zastosowanie do opinii wydanych na rok 2010, oznacza jednocześnie brak pełnej porównywalności liczby opinii wydanych w 2010 r. z wydanymi w roku poprzednim (w 2009 r. wyniki opiniowania obejmowały 170 opinii o możliwości sfinansowania deficytu i 195 opinii o prognozie kwoty długu).

Spośród 131 opinii wydanych w 2010 r. w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2011:

- 111 (84,7% wydanych) stanowiło opinie pozytywne,
- 16 (12,2% wydanych) stanowiło opinie pozytywne z uwagami,
- 4 (3,1% wydanych) stanowiły opinie negatywne (negatywne opinie wydano dla Powiatu milickiego i Powiatu świdnickiego oraz gmin Przemków i Świerzawa, czyli tych samych jednostek, których także projekty uchwał budżetowych uzyskały opinie negatywnie).

Ponadto w 2010 r. wydano 1 pozytywną z uwagami opinię o możliwości sfinansowania deficytu, przedstawionego w uchwale zmieniającej budżet na rok 2010 (dla Powiatu wołowskiego).

Dla porównania — w 2009 r. w sprawie możliwości sfinansowania deficytu wydano 170 opinii, z tego 167 (98,2%) pozytywnych i 3 pozytywne z uwagami, w tym dla Powiatu świdnickiego i gminy Świerzawa.

Liczba opinii wydanych w tej sprawie informuje jednocześnie o liczbie przypadków przedłożenia projektów uchwał budżetowych j.s.t. z planowanym deficytem. Z porównania liczby przedmiotów opiniowania (131 w 2010 r., a 170 w 2009 r.) wynika znaczący spadek deficytowych projektów budżetów opracowanych na rok 2011, w stosunku do opracowanych na rok 2010. Wydanie negatywnych opinii w tej sprawie wskazuje natomiast na wystąpienie negatywnych efektów kumulowania się skutków uchwalania i realizowania budżetów deficytowych, wyrażające się zagrożeniem przekroczenia ustawowych progów zadłużenia j.s.t.

Negatywną opinię wydano w 2010 r. o możliwości sfinansowania deficytu budżetu przedstawionego w projekcie:

- uchwały budżetowej Powiatu milickiego na rok 2011 — z powodu naruszenia zasady zrównoważenia budżetu bieżącego i zaplanowania przychodów z tytułu kredytów pożyczek i obligacji w kwotach przewyższających planowany deficyt i oddziałujących na ukształtowanie się w latach 2016–2018 relacji łącznej kwoty spłat do dochodów, powyżej granicy określonej w art. 243 u.f.p.;
- uchwały budżetowej Powiatu świdnickiego na 2011 rok — z powodu opracowania projektu budżetu z istotnym naruszeniem art. 242 ust. 1 u.f.p. oraz z powodu nieprawidłowego ustalenia ustawowych relacji łącznej kwoty długu i łącznej kwoty spłat, wobec przeszacowania dochodów bieżących w latach 2012–2015, dla których przyjęto wzrost o 45%;
- uchwały budżetowej gminy Przemków na rok 2011 — z powodu zaplanowania przychodów z tytułu pożyczek na finansowanie planowanego deficytu w wysokości powyżej 20% planowanych dochodów oraz na sfinansowanie przypadających w roku budżetowym spłat kredytów i pożyczek, skutkujących wzrostem łącznej kwoty długu do 74,7% planowanych dochodów (przy uwzględnieniu wyłączeń ustawowych do 73,3% planowanych dochodów), co stanowi naruszenie utrzymanego w mocy art. 170 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych; zakwestionowano także realność prognozowanych dochodów, jak i uprawnienia do zastosowania wyłączeń ustawowych, wobec braku zawarcia umowy, o której mowa w art. 170 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., a wobec utrzymywania się wysokiego poziomu zadłużenia Gminy, poddano w wątpliwość możliwość zaciągania kolejnych zobowiązań finansowych;
- uchwały w sprawie budżetu miasta i gminy Świerzawa na rok 2011 — z powodu przedłożenia projektu wieloletniej prognozy finansowej niespełniającej wymogów określonych w art. 226 i art. 227 u.f.p.

W 16 opiniach pozytywnych z uwagami wydanych w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2011 (2 powiaty i 14 gmin) Składy Orzekające wskazały na:

- 1) zagrożenie przekroczenia ustawowego progu zadłużenia i utraty płynności finansowej (Bielawa, Chocianów, Cieszków, Dzierżonów w., Kondratowice, Kostomłoty, Oława w., Oborniki Śląskie, Powiat ząbkowski) w związku z planowanym zaciągnięciem kredytów na sfinansowanie planowanego deficytu i przypadających w roku budżetowym spłat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, skutkujących wzrostem relacji łącznej kwoty długu do ponad 55% dochodów (planowanych na rok 2011 lub na lata 2012–2013), co w przypadku niepełnej realizacji planowanych dochodów będzie oznaczać przekroczenie progu 60% wykonanych dochodów,
- 2) zagrożenie przekroczenia, poczynając od 2014 r., wskaźnika zdolności spłaty zobowiązań, wobec odsunięcia w czasie spłat kredytów i pożyczek planowanych do zaciągnięcia w roku 2011 (Bielawa, Borów, Cieszków, Dzierżonów w., Janowice Wielkie, Kondratowice, Powiat średzki),
- 3) brak dostatecznego uzasadnienia dla zastosowania wyłączeń ustawowych w odniesieniu do planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek na realizację projektów z udziałem środków UE (Gromadka, Chocianów),
- 4) brak uprawdopodobnienia posiadania (pozyskania w wyniku realizacji budżetu na 2010 r.) nadwyżek środków, które wskazano jako źródło pokrycia deficytu lub źródła finansowania przypadających w 2011 r. spłat kredytów i pożyczek (Malczyce, Walim).

9. Opiniowanie prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t., o której mowa w art. 230 ust. 4 u.f.p.

W nowym stanie prawnym, obowiązującym w 2010 r., **nie wystąpiły przesłanki** wydania — na podstawie przyjętej przez j.s.t. wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej — opinii w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t., o której mowa w art. 230 ust. 4 u.f.p.

W sprawach przechodzących z 2009 r. (projekt uchwały budżetowej gminy Lubomierz na rok 2010) wydano 2 opinie pozytywne (1 o możliwości sfinansowania deficytu i 1 o prawidłowości prognozy kwoty długu) na podstawie art. 172 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

10. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych j.s.t. (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	204	132	68	4
– gminy	162	98	62	2
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	26	22	2	2
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	8	4	0

W roku 2010 w sprawie przedłożonych projektów uchwał budżetowych j.s.t. Składy Orzekające Izby wydały **204 opinie**, z tego 203 opinie o przedłożonych projektach uchwał budżetowych na rok 2011 i 1 opinię o projekcie budżetu na rok 2010 (gminy Lubomierz). Do wyników opiniowania w 2010 r. nie zaliczono 5 opinii o projektach uchwał budżetowych na rok 2011 (gmin: Bogatynia, Lwówek Śląski, Piechowice, Podgórzyn, Stara Kamienica), przedłożonych po 15 grudnia 2010 roku. Opinie o projektach uchwał tych gmin zostały wydane w styczniu 2011 r. i zaliczone do wyników działalności Izby w 2011 roku.

Spośród 204 opiniowanych projektów uchwał budżetowych j.s.t., w tym 203 dotyczących budżetów na rok 2011:

- 132, czyli prawie 65%, uzyskały opinię pozytywną, z tego projekty 98 (60%) gmin, projekty 3 miast na prawach powiatu, projekty 22 (85%) powiatów, projekt województwa samorządowego i projekty 8 (67%) związków,
- 68 (ponyżej 33%) uzyskało opinię pozytywną z uwagami, z tego projekty 62 gmin, 2 powiatów i 4 związków,
- 4 (niespełna 2%) uzyskały opinię negatywną, z tego 2 projekty uchwały budżetowej gminy i 2 projekty uchwały budżetowej powiatu.

Wyniki badania i charakter wydanych opinii o projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2011, w tym wydanie 4 negatywnych opinii, wskazują na znaczące pogorszenie wyników ocen w stosunku do wydanych w roku ubiegłym, a także wydanych w latach poprzednich.

Dla porównania — w 2009 r. o projektach budżetów na rok 2010 składy orzekające wydały 161 opinii pozytywnych i 47 pozytywnych z uwagami (w 2008 r. o projektach budżetu na rok 2009 wydano 163 opinie pozytywne, 45 pozytywnych z uwagami i 1 negatywną).

Negatywną opinię wydano o przedłożonym przez:

- Zarząd Powiatu w Miliczu projekcie uchwały budżetowej Powiatu milickiego na rok 2011 wraz z uzasadnieniem — z powodu zaplanowania wydatków bieżących wyższych niż dochody bieżące powiększone o wolne środki, czym naruszono art. 242 ust. 1 u.f.p., oraz z powodu niedopełnienia ustawowych wymogów dotyczących planowania wydatków, w tym wysokości tworzonych rezerw, wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji, wydatków związanych z ochroną środowiska, wydatków na programy finansowane z udziałem środków UE,
- Zarząd Powiatu w Świdnicy projekcie uchwały budżetowej na 2011 rok — z powodu opracowania projektu budżetu z istotnym naruszeniem art. 242 ust. 1 u.f.p., wobec zaplanowania wydatków bieżących wyższych od dochodów bieżących przy braku nadwyżek z lat ubiegłych oraz z powodu niedopełnienia ustawowych wymogów, co do wysokości rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe,
- Burmistrza Przemkowa projekcie uchwały budżetowej gminy Przemków na rok 2011 — z powodu zaplanowania dochodów na realizację projektu z udziałem środków UE w wysokości 11.201.545 zł przy braku umowy z podmiotem dysponującym środkami oraz zaplanowania wydatków na realizację projektu bez uwzględnienia już poniesionych wydatków (odpowiednio do złożonych przez Burmistrza oświadczeń), co podważa realność ustalonych kwot dochodów i wydatków,
- Burmistrza Miasta i Gminy Świerzawa projekcie uchwały w sprawie budżetu miasta i gminy Świerzawa na rok 2011 — z powodu nieujęcia w planie wydatków pełnej kwoty wydatków z tytułu udzielonych poręczeń, a których uwzględnienie, przy braku nadwyżek z lat ubiegłych, oznaczać będzie naruszenie zasady z art. 242 ust. 1 u.f.p., oraz z powodu zaplanowania przychodów z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości wskazującej na możliwość przekroczenia przez gminę ustawowych limitów zadłużenia.

W 68 opiniach pozytywnych z uwagami o projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2011 wskazywano najczęściej:

- 1) nieprawidłowe określenie limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, czym nie dopełniono wymogu art. 212 ust. 1 pkt 6 u.f.p.,
- 2) ustalenie kwoty planowanego deficytu budżetu i źródeł jego pokrycia z naruszeniem art. 217, czym nie dopełniono wymogu art. 212 ust. 1 pkt 3 u.f.p.,
- 3) nieprecyzyjne formułowanie upoważnień dla organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie, w tym formułowanie zakresu upoważnień z naruszeniem art. 258 ust. 1 u.f.p.,
- 4) nieprawidłowe ustalenie wysokości tworzonych rezerw, w tym ustalenie wysokości rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego niezgodnie z wymogiem art. 26 ust. 4 ustawy z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. Nr 89, poz. 590 ze zm.),
- 5) brak wyodrębnienia dochodów i wydatków, do których stosuje się szczególne zasady wykonywania budżetu, wynikające z odrębnych ustaw, czym nie dopełniono wymogu art. 212 ust. 1 pkt 8 u.f.p.,
- 6) brak zachowania wymaganej szczegółowości planu dochodów i planu wydatków, czym nie dopełniono wymogu art. 235 ust. 1 i art. 236 ust. 3 u.f.p.,
- 7) niedopełnienie wymogu art. 215 u.f.p. przy sporządzeniu zestawienia planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu j.s.t.,
- 8) niedopełnienie wymogów art. 214 pkt 2 i 3 u.f.p. przy sporządzeniu załączników do uchwały budżetowej,
- 9) brak zachowania wymaganej spójności danych ujmowanych w części normatywnej z danymi zamieszczonymi w załącznikach do uchwały budżetowej,
- 10) braki w uzasadnieniu do projektu uchwały budżetowej, w tym w związku z zaplanowaniem wysokich kwot dochodów z tytułu dotacji i środków na realizację projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- 11) brak przedłożenia wraz z projektem uchwały budżetowej materiałów informacyjnych, określonych w uchwałach podjętych na podstawie art. 234, czym nie dopełniono wymogu art. 238 ust. 2 pkt 2 u.f.p.

11. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	202	147	47	8
– gminy	161	117	37	7
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	25	16	8	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	10	2	0

Zmiana ustawy o r.i.o. wprowadzona art. 18 p.w.u.f.p. poszerzyła katalog spraw podlegających zaopiniowaniu przez składy orzekające regionalnych izb obrachunkowych o wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych. Ponadto w art. 122 p.w.u.f.p. wskazano, że uchwałę w sprawie wieloletniej prognozy finansowej j.s.t. uchwała się po raz pierwszy nie później niż uchwałę budżetową na rok 2011. Obowiązujący porządek prawny w sprawie sporządzenia projektu uchwały i terminu jego przedstawienia regionalnej izbie obrachunkowej (wraz z projektem uchwały budżetowej), celem zaopiniowania — zawarto w art. 230 ust. 1 i 2 u.f.p., a w art. 230 ust. 3 określono wymóg wydania przedmiotowej opinii przez regionalną izbę obrachunkową ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania.

W wykonaniu tych ustawowych obowiązków organy wykonawcze wszystkich nadzorowanych j.s.t. i ich związków sporządziły i przekazały do zaopiniowania 208 projektów uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, z tego 6 j.s.t. (Bogatynia, Lwówek Śląski, Piechowice, Podgórzyn, Stara Kamienica, Powiat zgorzelecki) w terminie po 15 grudnia 2010 r.

Na podstawie przedłożonych projektów uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Składy Orzekającej Izby wydały **208 opinii**, z tego 202 w 2010 r. i 6 w 2011 r. (opinie wydane w 2011 r. zostały zaliczone do wyników działalności opiniodawczej w 2011 r.).

Spośród 202 wydanych w 2010 r. opinii w przedmiotowej sprawie:

- 147 (prawie 73% wydanych) stanowiły opinie pozytywne, wśród nich 117 (73%) wydanych dla projektów prognoz finansowych gmin i 16 (64%) wydanych dla projektów prognoz finansowych powiatów,
- 47 (ponad 23%) stanowiły opinie pozytywne z uwagami, które wydano dla 37 (23%) projektów prognoz gmin, 8 (32%) prognoz powiatów i 2 projektów prognoz związków,
- 8 (niespełna 4%) stanowiły opinie negatywne, które wydano o 7 projektach prognoz finansowych gmin (Gromadka, Lubawka, Miłkowice, Pęcław, Przemków, Radwanice, Świerzawa) i o 1 projekcie prognozy finansowej powiatu (Powiat świdnicki).

Negatywną opinię wydano o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej:

- gminy Lubawka, któremu zarzucono niezachowanie relacji określonej w art. 243 u.f.p. oraz niespełnienie wymogów określonych w art. 226 ust. 1 pkt 4 i 5 u.f.p.,
- gminy Świerzawa, któremu zarzucono: naruszenie art. 227 ust. 2 u.f.p., czego efektem było błędne określenie relacji łącznej kwoty długu, relacji łącznej kwoty spłat, w tym określonej w art. 243 u.f.p., naruszenie art. 226 ust. 4 u.f.p., wobec zaplanowania (począwszy od 2013 r.) budżetu niezrównoważonego, a także zakwestionowano prawidłowość określenia prognozowanych kwot wydatków objętych limitem, wobec braku spójności z kwotami wykazanymi w załączniku przedsięwzięć, ponadto zakwestionowano realność zakładanego wzrostu dochodów, wobec braku objaśnienia przyjętych wielkości,
- gminy Gromadka, któremu zarzucono: włączenie do wykazu przedsięwzięć wszystkich rocznych zadań inwestycyjnych planowanych w 2011 r. oraz zaliczenie kosztów obsługi długu do wieloletnich umów, czym naruszono art. 226 ust. 3 i 4 u.f.p., niezachowanie wymogu art. 229 u.f.p. w zakresie wymaganej spójności z budżetem w odniesieniu do kwot przychodów, a także brak objaśnienia przesłanek uprawniających do zastosowania wyłączeń ustawowych,
- gminy Pęcław — wobec zakwestionowania realności dochodów, prognozowanych na lata 2017–2024 (5-krotny wzrost w stosunku do 2011 r.) i odpowiednio kwot wydatków, co wobec nieobjaśnienia przesłanek zakładanego wzrostu stanowi naruszenie art. 226 ust. 1 u.f.p.,
- gminy Miłkowice, któremu zarzucono brak zachowania w latach 2014–2025 relacji określonej w art. 243 u.f.p. i brak zachowania zasady zrównoważenia budżetu na lata 2012–2025, dla których prognozowane wydatki i rozchody są wyższe od prognozowanych dochodów i przychodów,
- gminy Radwanice, któremu zarzucono: brak zachowania zgodności z budżetem w zakresie określonym w art. 229 u.f.p., brak zachowania spójności wydatków z załącznikiem przedsięwzięć, projektowanie budżetów na lata 2012–2015 z naruszeniem art. 226 ust. 1 pkt 4 u.f.p., brak zachowania dla lat 2014 i 2015 relacji określonej w art. 243 u.f.p.,
- gminy Przemków, któremu zarzucono naruszenie utrzymanego w mocy art. 170 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, wobec zaplanowania kwoty długu na koniec 2011 r. i na koniec lat 2012 i 2013 w wysokości przekraczającej 60% planowanych dochodów (odpowiednio w latach: 74,7%, 77,9% i 79,1%), ponadto zakwestionowano wysokość prognozowanych dochodów, w tym wobec przyjęcia od 2012 r. wzrostu dochodów bieżących (o ponad 34%), co przy braku wymaganego objaśnienia podważa realność prognozowanych wielkości budżetowych i prawidłowość obliczonych na tej podstawie relacji ustawowych,
- Powiatu świdnickiego, któremu zarzucono opracowanie prognozy z naruszeniem art. 227 ust. 2 u.f.p. i zaplanowanie dochodów bieżących w nierealnych wielkościach (wzrost w 2012 r. o ponad 28% i utrzymanie tego wzrostu do 2015 r.), co podważa możliwość kontroli zachowania relacji określonej w art. 243 u.f.p.

W 47 opiniach pozytywnych z uwagami Składy Orzekającej — odnosząc się do wymogów art. 230 ust. 3 u.f.p., tj. wydania opinii ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania — wskazywały na przypadki wystąpienia następujących nieprawidłowości:

- 1) brak zachowania wymogu równoważenia budżetu w części bieżącej, określonego w art. 242 u.f.p. w następnych latach (Kamienna Góra, Dzierżoniów w.),

- 2) brak zachowania zasady zrównoważenia budżetu w kolejnych latach (Lubań m., Wleń, Kłodzko w., Boguszów Gorce, Wisznia Mała),
- 3) brak zachowania relacji określonej w art. 243 u.f.p., poczynając od 2014 r. (Janowice Wielkie, Siekierczyn, Walim, Borów, Dzierżoniów w., Bielawa, Domaniów, Kondratowice, Ząbkowice Śląskie, Cieszków, Oborniki Śląskie, Powiat jeleniogórski, Powiat legnicki, Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji),
- 4) brak zachowania wymogu realistyczności, określonego w art. 226 ust. 1 u.f.p., wobec prognozowania znaczącego wzrostu dochodów bieżących lub znaczącej redukcji wydatków bieżących, poczynając od roku 2012 (Dzierżoniów w., Domaniów, Kondratowice, Powiat ząbkowicki),
- 5) zagrożenie przekroczenia na koniec lat 2011–2013 granicy 60% dochodów, określonej w utrzymanym w mocy art. 170 ust. 1 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, w tym w przypadku braku przesłanek zastosowania wyłączeń ustawowych (Domaniów, Chocianów, Kostomłoty, Kondratowice, Krośnice, Wiązów),
- 6) brak zachowania wymogu spójności (wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu), określonego w art. 229 u.f.p. (Siekierczyn, ZG „Kwisa”, Kotla, Kostomłoty, Powiat jaworski),
- 7) brak zachowania wymaganej spójności kwot wydatków na przedsięwzięcia wykazanych w prognozie z określonymi w załączniku do uchwały lub sporządzenie załącznika przedsięwzięć bez dopełnienia wymogów art. 226 ust. 3 i 4 u.f.p. (Dzierżoniów w., Kotla, Mściwojów, Jaworzyna Śląska, Mieroszów, Milicz, Wojcieszów, Wisznia Mała),
- 8) brak zachowania wymogu objaśnienia przyjętych wartości, o którym mowa w art. 226 ust. 1 pkt 7 u.f.p.

12. Wydawanie opinii o przedłożonych przez organy wykonawcze j.s.t. informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2010 r. (art. 13 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	192	15	1
– gminy	166	153	12	1
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	26	24	2	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	11	1	0

Składy Orzekające Izby w III kw. 2010 r. wydały **208 opinii** o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2010 r., z tego 192 (92,3%) opinii pozytywnych, 15 (7,2%) opinii pozytywnych z uwagami i 1 (0,5%) opinię negatywną.

Zestawienie wyników opiniowania wskazuje, że pozytywnie oceniono wykonanie 153 (92,2%) budżetów gmin, 24 (92,3%) budżetów powiatów, budżetów wszystkich miast na prawach powiatu i budżet województwa samorządowego oraz wykonanie budżetów 11 związków. Spośród 15 opinii pozytywnych z uwagami 12 dotyczyło przebiegu wykonania budżetu gminy, 2 — budżetu powiatu i 1 — budżetu związku.

Dla porównania — w 2009 r. wydano 191 opinii pozytywnych, 17 pozytywnych z uwagami i 1 opinię negatywną (o przebiegu wykonania budżetu gminy Oława). Wyniki opiniowania przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2010 r. w porównaniu do analogicznych za 2009 r. wskazują wzrost liczby opinii pozytywnych (o 2), dotyczących wykonania budżetu gminy i budżetu powiatu.

Negatywną opinię wydano o przedłożonej przez Wójta Gminy Krośnice informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za I półrocze 2010 r., której zarzucono m.in.:

- wysoki poziom zadłużenia Gminy, stanowiący 78,82% planowanych dochodów, czym naruszono przepis art. 170 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., ograniczający łączną kwotę długu j.s.t. w trakcie roku budżetowego do 60% planowanych dochodów,
- wystąpienie relatywnie wysokiego przejściowego deficytu, przy planowanej nadwyżce budżetu,
- dopuszczenie do wystąpienia zobowiązań wymagalnych w zakładzie budżetowym, co w świetle art. 16 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.) kwalifikowane jest do czynów naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

W 15 opiniach pozytywnych z uwagami, z których 13 dotyczyło wykonania budżetu gminy, Składy Orzekające zwracały uwagę na brak dokonania oceny możliwości wykonania budżetu w ustalonych wielkościach i odniosły się do przypadków wystąpienia nieprawidłowości (najczęściej zobowiązań wymagalnych i wystąpienia odsetek z tytułu zwłoki w regulowaniu zobowiązań), wskazujących na naruszenie zasad obowiązujących w toku wykonywania budżetu ze wskazaniem na czyny kwalifikowane do naruszeń dyscypliny finansów publicznych.

Uwagi w opiniach pozytywnych z uwagami dotyczyły m.in.:

- 1) wystąpienia zobowiązań wymagalnych w wyniku nieterminowej realizacji zadań i regulowania obowiązkowych płatności, skutkującego obciążeniem budżetu wydatkami związanymi z zapłatą odsetek i kar, czym naruszono zasady dokonywania wydatków określone w art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 u.f.p. (Kamienna Góra m., Milicz, Mściwojów, Przemków, Ząbkowice Śląskie, Żarów, Żórawina, Powiat średzki),
- 2) wysokiego wzrostu zadłużenia, wskazującego zagrożenie przekroczenia granicy określonej w art. 170 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. w związku z niską realizacją dochodów majątkowych oraz zagrożenie realizacji obligatoryjnych zadań własnych (Przemków, Żarów),
- 3) negatywnych skutków nierealnego planowania dochodów ze sprzedaży majątku ze wskazaniem na brak dokonania oceny możliwości ich wykonania w II półroczu (Kamienna Góra m., Milicz, Oława w., Ząbkowice Śląskie, Żarów, Żórawina, Powiat milicki),
- 4) braku wskazania przyczyn niskiej realizacji wydatków, w tym wydatków majątkowych, których wykonanie ukształtowało się poniżej 6% planowanych wielkości (Wądroże Wielkie, Związek Śleza-Oława),
- 5) wystąpienia wysokiego poziomu deficytu w stosunku do planowanego wyniku budżetu (Milicz, Wąsosz),
- 6) braku doprowadzenia planowanych kwot dochodów z tytułu subwencji ogólnej do zgodności z kwotami wynikającymi z ustawy budżetowej z uwzględnieniem zmian dokonanych w wyniku podziału rezerw oraz braku dostosowania uchwały budżetowej do przepisów ustawy — Prawo ochrony środowiska (Lubin m.),
- 7) sporządzenia informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2010 r. bez dopełnienia wymogów określonych w uchwale organu stanowiącego, podjętej na podstawie art. 266 ust. 2 u.f.p. (Miłkowie, Przemków, Wądroże Wielkie, Wąsosz, Żórawina),
- 8) przedstawienie informacji o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowej instytucji kultury niezgodnie z wymogami określonymi w art. 266 ust. 1 pkt 3 u.f.p. (Lubin m.).

Za I półrocze 2010 r. j.s.t. województwa dolnośląskiego wykonały łącznie 44,7% (w 2009 r. 43,1%) planowanych kwot dochodów i 36,6% (w 2009 r. 36,1%) planowanych kwot wydatków, w tym gminy, odpowiednio, 45,4% i 37,5% zaplanowanych kwot. Na wskaźniki wykonania budżetu, podobnie jak w roku poprzednim, oddziaływał poziom wykonania dochodów majątkowych (16,9%) i wydatków majątkowych (15,5%) planowanych wielkości (w 2009 r. odpowiednio 13,4% i 16,3% planowanych). W porównaniu do analogicznego okresu 2009 r. wskaźnik wykonania dochodów podwyższył się o 6,4 punktu proc., a wydatków o 0,5 punktu proc. Kolejny rok odnotowano obniżenie wskaźnika wykonania wydatków majątkowych. Stopień wykonania planowanych wielkości, w tym wydatków majątkowych, znalazł odbicie w wynikach ocen wykonania budżetu za I półrocze 2010 roku.

13. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze j.s.t. sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2009 (art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	185	22	1
– gminy	166	144	21	1
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	26	25	1	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	12	0	0

O przedłożonych przez organy wykonawcze 196 j.s.t. i 12 związków sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2009 Składy Orzekające wydały **208 opinii**, z tego 185 (88,9%) pozytywnych, 22 (10,6%) pozytywne z uwagami i 1 negatywną (o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Oława).

Wyniki opiniowania sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2009 wskazują, że w stosunku do roku poprzedniego wydano o 3 mniej opinii pozytywnych i odpowiednio o 2 więcej opinii pozytywnych z uwagami. Dla porównania — w 2009 r. o sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2008 wydano 208 opinii, z tego 188 pozytywnych i 20 pozytywnych z uwagami.

Z danych przedstawionych przez dolnośląskie j.s.t. w sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2009 wynika wykonanie dochodów w 97,8% i wydatków w 94,6% planowanych wielkości (w 2008 r. wykonanie wyniosło, odpowiednio, 97,2% i 92,5%). Nieco wyższe poziomy wskaźnika realizacji dochodów i wydatków w 2009 r. zapewniło wykonanie budżetów miast na prawach powiatu i budżetu województwa samorządowego. W budżetach gmin wykonanie dochodów kształtowało się od 94,0% (miejskie) do 97,3% (wiejskie), a wykonanie planu wydatków od 90,7% (gminy miejskie) do 91,9% (wiejskie i miejsko-wiejskie). Najwyższe wskaźniki realizacji dochodów i wydatków kolejny raz uzyskały miasta na prawach powiatu, odpowiednio 100,8% i 98,0% planowanych wielkości.

Dochody dolnośląskich j.s.t. w 2009 r. wyniosły łącznie 11.968 mln zł i były o 763 mln zł (o 6,8%) wyższe od wykonanych w 2008 r., a wydatki wyniosły 13.630 mln zł i były o 1713 mln zł (o 14,4%) wyższe od wykonanych w 2008 roku. Rok budżetowy deficytem zamknęło 166 (84,7%) j.s.t., łącznie na kwotę 1695 mln zł (w roku 2008 deficyt wystąpił w budżetach 113 j.s.t.). Deficyty budżetów finansowano z wysokim udziałem środków z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji, w związku z czym zadłużenie dolnośląskich j.s.t. z tych tytułów wzrosło o 1466 mln zł (o 52,2%) i na koniec 2009 r. (łącznie ze zobowiązaniami wymagalnymi) wyniosło 4276 mln zł. Wzrost zadłużenia wyprzedził wzrost dochodów, co wyraziło się podwyższeniem wskaźnika zadłużenia z 25,1% do 35,7% wykonanych dochodów (z uwzględnieniem wyłączeń ustawowych do 32,5% dochodów). Ustawową granicę zadłużenia (60% dochodów) przekroczyły 3 gminy (Krośnice, Oława w., Przemków).

Negatywną opinię wydano o przedłożonym przez Wójta Gminy Oława sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za rok 2009, któremu zarzucono:

- przekroczenie w realizacji budżetu ustawowej granicy zadłużenia, określonej w art. 170 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., wobec niskiego (90,2%) wykonania planu dochodów oraz dopuszczenia do wystąpienia zobowiązań wymagalnych na kwotę 146.987 zł,
- nierealne planowanie dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (§ 077), które kolejny rok wykonano na poziomie znacznie odbiegającym od planu (28,1% planowanych wielkości),
- dopuszczenie do wystąpienia wydatków z tytułu opłacenia odsetek i kar, w tym kar (668.912 zł) i odsetek (388.152 zł) na rzecz Przedsiębiorstwa Energetycznego „ESV” zgodnie z wyrokiem sądowym.

W 22 opiniach pozytywnych z uwagami o sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2009, wydanych dla organów wykonawczych 21 gmin (Chocianów, Chojnów m., Chojnów w., Głuszycza, Jawor, Jerzmanowa, Kondratowice, Krośnice, Lewin Kłodzki, Lubin w., Milicz, Paszowice, Pielgrzymka, Polkowice, Przemków, Syców, Ścinawa, Wińsko, Zagrodno, Żarów, Żukowice) i 1 powiatu (Powiat złotoryjski) — Składy Orzekające, odnosząc się wskaźników realizacji podstawowych parametrów budżetowych i poziomu zadłużenia oraz zakresu i szczegółowości informacji przedstawionej w sprawozdaniu, wskazywały na przypadki wystąpienia następujących nieprawidłowości:

- 1) zamknięcie roku budżetowego deficytem wyższym niż planowany (11 przypadków), czym naruszono zasadę określenia źródeł pokrycia deficytu w uchwale budżetowej, o czym stanowi art. 184 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- 2) dopuszczenie do wystąpienia zobowiązań wymagalnych i zapłaty odsetek z tytułu zwłoki w regulowaniu zobowiązań (11 przypadków), czym naruszono zasady określone w art. 35 ust. 3 i art. 36 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- 3) zrealizowanie określonych rodzajów wydatków powyżej wielkości ustalonych w budżecie (2 przypadki), czym naruszono zasadę dokonywania wydatków, określoną w art. 35 ust. 1 i art. 138 pkt 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- 4) przekroczenie ustawowej granicy zaciągania zobowiązań, określonej w art. 170 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., w tym wobec braku udokumentowania spełnienia warunku dla zastosowania wyłączeń ustawowych, o których mowa w art. 170 ust. 3,
- 5) włączenie w finansowanie deficytu budżetu środków niestanowiących przychodów budżetu (w tym przypadku subwencji oświatowej na 2010 r.), czym naruszono art. 168 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,

- 6) zaciągnięcie kredytu i pożyczki bez uprzedniego ich zaplanowania, w tym powyżej kwot wynikających z udzielonego upoważnienia, co wskazuje naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- 7) dokonanie zmian w toku wykonywania budżetu z przekroczeniem ustawowych upoważnień, o których mowa w art. 188 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.,
- 8) rażąco niskie wykonanie planu dochodów, w tym dochodów ze sprzedaży majątku, wskazujące na brak prawidłowego ustalenia prognozowanych wielkości dochodów z tych tytułów,
- 9) niezachowanie ustawowych wymogów dotyczących szczegółowości i terminu przedłożenia rocznego sprawozdania, o których mowa w art. 199 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

Opinie pozytywne z uwagami — w przypadku przekroczenia planu wydatków, wystąpienia zobowiązań wymagalnych, wystąpienia wydatków z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań — zawierały pouczenie o obowiązku zawiadomienia rzeczownika dyscypliny finansów publicznych o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.).

14. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących j.s.t. w sprawie absolutorium za rok 2009 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii			
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	204	3	1
– gminy	166	164	2	0
– miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
– powiaty	26	24	1	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0
– związki międzygminne	12	12	0	0

W roku 2010 komisje rewizyjne organów stanowiących 196 j.s.t. i 12 związków przekazały, celem zaopiniowania, **208 wniosków** w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2009, z tego 205 wniosków w sprawie udzielenia absolutorium i 3 wnioski w sprawie nieudzielenia absolutorium (Zgorzelec m., Oława w., Powiat wrocławski).

Dla porównania — w 2009 r. przekazano 207 wniosków, w tym 4 w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2008.

Spośród 208 wniosków w sprawie absolutorium za 2009 rok 204, tj. 98%, uznane zostały przez składy orzekające za sformułowane w oparciu o kryteria dotyczące oceny wykonania budżetu, co stanowiło podstawę wydania opinii pozytywnych. Wnioski 3 komisji rewizyjnych uzyskały opinie pozytywne z uwagami, a 1 wniosek opinię negatywną.

W opinii negatywnej o wniosku Komisji Rewizyjnej w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu Wrocławskiego za 2009 rok Skład Orzekający zarzucił Komisji:

- niedopełnienie obowiązku, określonego w art. 16 ust. 3 u.s.p., w tym w związku z nienależytym uzasadnieniem wniosku, wobec odniesienia się jedynie do niektórych wskaźników wykonania budżetu i w związku z nieprecyzyjnym sformułowaniem zarzutów,
- nieprawidłowe ustalenie wskaźników wykonania budżetu oraz dokonanie nieprawdziwych ocen dotyczących przyczyn niewykonania inwestycji drogowych,
- nieprawidłowe ustalenie wielkości deficytu budżetu i przyrostu poziomu zadłużenia w odniesieniu do planowanych wielkości.

W 3 opiniach pozytywnych z uwagami, wydanych o 2 wnioskach w sprawie udzielenia absolutorium (dla Burmistrza Jawora, dla Zarządu Powiatu Złotoryjskiego) i o 1 wniosku w sprawie nieudzielenia absolutorium (dla Burmistrza Zgorzelca) z tytułu wykonania budżetu za rok 2009 — wskazywano:

- 1) niepełne uzasadnienie wniosku absolutoryjnego, wobec ograniczenia zakresu oceny wykonania budżetu do wykonania dochodów i wybranych zadań inwestycyjnych,
- 2) zbyt ogólne sformułowanie zarzutów dotyczących niewykonania planu dochodów, w tym brak odniesienia się do wyjaśnień burmistrza w zakresie ograniczonych możliwości oddziaływania na wielkość wpływów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowiących 32% wykonanych dochodów gminy,
- 3) uchybienia formalne, wskazujące na brak należytej staranności przy formułowaniu wniosku absolutoryjnego, co wyraziło się brakiem sformułowania opinii o wykonaniu budżetu powiatu za rok 2009, a będącego przedmiotem zaopiniowania przez komisję.

Wyniki opiniowania wniosków w sprawie absolutorium za rok 2009, w tym marginalna liczba opinii negatywnych i pozytywnych z uwagami (łącznie niespełna 2% opinii), wskazują, że ten etap procedury absolutorium komunalnego w dolnośląskich j.s.t. w 2010 r. został oceniony pozytywnie.

Dla porównania, w 2009 r. o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium za rok 2008 wydano 207 opinii, z tego 200 pozytywnych, 5 pozytywnych z uwagami i 2 negatywne.

15. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.).

W roku 2010 do badania nadzorczego przekazano **198 uchwał** w sprawie absolutorium za rok 2009, z tego 192 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium i 6 uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium (burmistrzowi Bogatyni, burmistrzowi Prochowic, burmistrzowi Ziębic, wójtowi Oławy, Zarządowi Powiatu w Górze, Zarządowi Powiatu w Oławie).

Kryteria wydania opinii, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o., spełniały 4 uchwały rad gmin w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2009, w tym w przypadku gminy Prochowice kryteria te wynikały z protokołu sesji absolutoryjnej. W odniesieniu do 2 uchwał rad powiatów w sprawie nieudzielenia absolutorium — uznanych przez Kolegium za nieważne — wydanie opinii stało się bezprzedmiotowe (uchwały Kolegium nr 37/2010 i nr 40/2010).

Po zbadaniu trybu, w jakim zostały podjęte uchwały rad gmin w sprawie nieudzielenia absolutorium, oraz po analizie materialnoprawnych przesłanek ich podjęcia Składy Orzekające wydały o nich 2 opinie pozytywne i 2 opinie pozytywne z uwagami.

W opiniach pozytywnych z uwagami zarzucono radom gmin:

- 1) nieuprawnione podnoszenie w trakcie debaty nad sprawozdaniem z wykonania budżetu gminy Bogatynia kwestii niewiążących się wprost z wykonaniem budżetu za rok 2009 (polityka kadrowa, dysproporcje poziomu wynagrodzeń),
- 2) nieprawidłowe zinterpretowanie wyników głosowania, czego efektem był brak potwierdzenia w uchwale faktu nieudzielenia burmistrzowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy Prochowice za rok 2009.

Dla porównania — w 2009 r. składy orzekające wydały 1 opinię o uchwale rady gminy w sprawie nieudzielenia absolutorium za 2008 rok (opinia pozytywna o uchwale Rady Miejskiej w Lubinie).

16. Rozpatrywanie odwołań organów j.s.t. od opinii wydanych przez składy orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 do Kolegium Izby wniesiono **1 odwołanie** od opinii wydanej przez Skład Orzekający w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. Kolegium, po rozpoznaniu zarzutów i wniosków zawartych w odwołaniu oraz po zbadaniu spełnienia wymogów formalnych dla jego wniesienia, postanowiło oddalić odwołanie złożone przez Wójta Gminy Oława od negatywnej opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za 2009 rok — uznając, że podniesione w uzasadnieniu argumenty, stanowiące jedynie wskazanie przyczyn przekroczenia granicy, określonej w utrzymanym w mocy art. 170 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., nie mogły rzutować na zmianę opinii wydanej przez Skład Orzekający (uchwała Kolegium nr 32/2010).

II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu — zgodnie z art. 70 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.) — zapewnił w 2010 r. siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną Regionalnej Komisji Orzekającej oraz Rzecznika dyscypliny finansów publicznych i jego zastępców.

W roku 2010:

- 1) Regionalna Komisja Orzekająca orzekła w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w toku 10 posiedzeń,
- 2) do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych przesłano 64 zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Wyniki działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań, sporządzanych na podstawie art. 192 ust. 1 i 3 ustawy w terminie do 31 stycznia, na wzorach określonych rozporządzeniem Rady Ministrów z 5 lipca 2005 r. w sprawie działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela (Dz.U. Nr 136, poz. 1143).

W roku 2010 zostały sporządzone i przekazane:

- 1) sprawozdanie z działalności Rzecznika dyscypliny finansów publicznych przy Izbie w 2009 r., przedkładane Głównemu Rzecznikowi Dyscypliny Finansów Publicznych,
- 2) sprawozdanie o sposobie rozpoznania wniosków o ukaranie wniesionych w 2009 r. do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, przedkładane Przewodniczącemu Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych.

Do Głównej Komisji Orzekającej w roku 2010 przekazano 11 prawomocnych orzeczeń, zgodnie z dyspozycją art. 188 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

III. Zadania w zakresie kontroli

1. Występowanie do podmiotów objętych planem kontroli o przekazywanie informacji w zakresie przedmiotu kontroli

Na podstawie § 3 regulaminu przeprowadzania kontroli przez Izbę (stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 6/2008 Prezesa Izby z 30 grudnia 2008 r.), w ramach czynności związanych z przygotowaniem do kontroli kompleksowej j.s.t., działając na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 1 ust. 7 ustawy o r.i.o. oraz uchwały Kolegium Izby w sprawie planu kontroli na 2010 rok, Izba występowała co najmniej miesiąc przed rozpoczę-

ciem kontroli, w trybie art. 88 u.s.p. (art. 77a u.s.p.) o przekazanie informacji dotyczących funkcjonowania gminy (powiatu) w latach 2008–2010, w zakresie:

- zamówień publicznych udzielonych przez j.s.t. i jednostki podległe,
- dokonanych transakcji sprzedaży mienia j.s.t.,
- obowiązujących umów dzierżawy i najmu mienia j.s.t.,
- danych dotyczących ilości podatników wg rodzaju podatku,
- udzielonych przez organ podatkowy ulg, odroczeń, umorzeń i rozłożeń na raty opłat i podatków,
- dotacji udzielonych podmiotom spoza sektora finansów publicznych na zadania publiczne,
- kontroli finansowych przeprowadzonych w j.s.t.

2. Przygotowanie przez inspektorów indywidualnych programów kontroli

W oparciu o przesłane przez j.s.t. informacje dotyczące funkcjonowania gminy (powiatu) oraz dokumentację dostępną w Wydziale Informacji, Analiz i Szkoleń (uchwały budżetowe, rozstrzygnięcia nadzorcze Izby, opinie składów orzekających, sprawozdania budżetowe i finansowe itd.), dokumentację zgromadzoną w Wydziale Kontroli (protokoły z poprzednich kontroli, wystąpienia pokontrolne, sygnalizacje nieprawidłowości, wnioski o przeprowadzenie kontroli, doniesienia, notatki prasowe itd.), wyznaczony zespół kontrolny opracowywał — zgodnie z ramowym zakresem kontroli (określonym uchwałą nr 3/2001 KRRIO z 22 marca 2001 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowych j.s.t.) — program kontroli kompleksowej gospodarki finansowej j.s.t., określający zagadnienia wytypowane na podstawie analizy tych dokumentów z uwzględnieniem istotności zdarzeń oraz obszarów ryzyka.

3. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych zgodnie z planem i tematyką określoną w planie kontroli

Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibach jednostek kontrolowanych, stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości były dokumentowane dowodami w formie załączników do protokołu lub jako akta kontroli. Ustalenia kontroli dokonane w postępowaniu kontrolnym opisane były w protokole kontroli. Po zakończeniu czynności kontrolnych na podstawie wyników kontroli sporządzane było wystąpienie pokontrolne, wskazujące na źródła i przyczyny nieprawidłowości, rozmiary nieprawidłowości oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia. W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych formułowane były zawiadomienia do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych na podstawie art. 93 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.). Natomiast w przypadku stwierdzenia okoliczności mogących stanowić czyny zabronione określone w Kodeksie karnym formułowane były zawiadomienia do organów powołanych do ścigania przestępstw. Formułowano też zawiadomienia, wnioski i sygnalizacje do innych organów o ujawnionych w czasie kontroli nieprawidłowościach (PIP, US, UKS, NIK itd.).

Zadania ujęte w planie kontroli na 2010 rok zostały wykonane. Wydział Kontroli przeprowadził **52 kontrole kompleksowe** jednostek sektora finansów publicznych (zestawienie nr 2).

Szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli zostały zawiera odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2010 rok.

4. Szkolenie inspektorów ds. kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną

Szczegółowe informacje w zakresie szkoleń inspektorów ds. kontroli zawiera odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2010 rok.

5. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnionych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli

Szkoleniem w celu przygotowania do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli został objęty 1 absolwent wyższej uczelni zatrudniony w Izbie w 2010 roku.

6. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu pracy Wydziału Kontroli, w tym planu kontroli i działań pokontrolnych za 2009 rok

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2009 r. zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium Izby uchwałą nr 24/2010 z 10 marca 2010 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2009 rok.

7. Współpraca WKGF z WIAS w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą

W czasie przeznaczonym na przygotowanie kontroli w jednostce inspektorzy ds. kontroli analizowali rozstrzygnięcia nadzorcze i wydane opinie w sprawach dotyczących tej jednostki oraz dokumenty planistyczne i sprawozdawcze gromadzone w WIAS. Informacje w nich zawarte były uwzględniane przy opracowywaniu szczegółowego planu kontroli jednostki. Współpraca w tym zakresie była realizowana w trybie roboczym także w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu.

8. Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami

Współpraca w tym zakresie polegała na bieżącym przekazywaniu informacji o nieprawidłowościach i uchybieniach stwierdzonych w trakcie kontroli, w celu wykorzystania w działalności informacyjnej, instruktażowej oraz szkoleniowej.

9. Opracowanie planu pracy Wydziału Kontroli na 2011 rok, w tym planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o.

Plan kontroli j.s.t. na 2011 rok został opracowany w ustalonym terminie i przyjęty przez Kolegium uchwałą nr 115/2010 z 8 grudnia 2010 r. w sprawie ramowego planu pracy oraz planu kontroli Izby na 2011 rok.

IV. Inne zadania w zakresie nadzoru i kontroli

1. Kontrola i przekazywanie sprawozdań przedkładanych przez j.s.t.

A. Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 skontrolowano **12.086 sprawozdań** z wykonania procesów finansów publicznych (w 2009 r. 12.520), przekazanych Izbie przez organy wykonawcze 196 nadzorowanych j.s.t. i 12 związków międzygminnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103) i rozporządzeniem Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. Nr 43, poz. 247). Wśród skontrolowanych sprawozdań 2371 (19,6%) stanowiły korekty sprawozdań. Kontrola sprawozdań i ich korekt była przeprowadzona z użyciem programu BeSTi@.

Podlegających kontroli WIAS sprawozdań j.s.t. było w 2010 r. mniej (o 425) niż w 2009 r., co wynikało z wygaszania sprawozdań Rb-33 (o 198 mniej) w związku z likwidacją gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska, a także ze zmniejszenia częstotliwości przekazywania sprawozdań Rb-PDP (o 169 mniej). Liczba wymaganych korekt sprawozdań (2371) ze względu na wprowadzenie nowych przepisów wykonawczych do ustawy o finansach publicznych była tylko o 9 mniejsza niż wynikająca z kontroli sprawozdań w 2009 r. (liczba korekt sprawozdań Rb-PDP w 5 przypadkach dotyczyła wykonania zaleceń pokontrolnych WKGF).

W zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z 13 kwietnia 2004 r.; Dz.U. Nr 65, poz. 599 ze zm.) — skontrolowano i przekazano Ministerstwu Finansów (pismo: WIAS-4441-1/10 z 8 września 2010 r.) 6 złożonych wniosków gmin (Dzierżonów m., Gromadka, Kłodzko m., Legnica, Polkowice, Wałbrzych), w tym 2 wnioski negatywne (Dzierżonów m., Gromadka).

Liczba kontrolowanych sprawozdań budżetowych j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej w latach 2009 i 2010

Nazwa sprawozdania	Liczba sprawozdań ogółem w 2009 r.			Liczba sprawozdań ogółem w 2010 r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	1045	422	1467	1042	446	1488
Rb-28S	1045	337	1382	1042	300	1342
Rb-NDS	837	382	1219	833	497	1330
Rb-Z	837	188	1025	833	264	1097
Rb-N	837	324	1161	833	300	1133
Rb-UZ	209	133	342	209	80	289
Rb-UN	209	1	210	209	1	210
Rb-PDP	338	43	381	169	21	190
Rb-ST	209	61	270	209	59	268
Rb-30	366	173	539	372	124	496
Rb-31	88	33	121	84	35	119
Rb-33	458	60	518	260	33	293
Rb-34	1310	164	1474	1268	130	1398
Razem sprawozdania przekazywane do MF	7788	2321	10109	7363	2290	9653
Rb-50/D i Rb-50/W	1568	45	1613	1568	51	1619
Rb-27ZZ	784	14	798	784	30	814
Razem sprawozdania budżetowe	10140	2380	12520	9715	2371	12086
Wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji	6	0	6	6	0	6
Razem	10146	2380	12526	9721	2371	12092

Pliki skontrolowanych sprawozdań budżetowych: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-UN, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-30, Rb-31, Rb-33, Rb-34 i oryginały sprawozdań Rb-PDP — przekazywano w 2010 r. do Ministerstwa Finansów (dalej MF) na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej, z tego:

- zapewniono terminowy przepływ skontrolowanych plików sprawozdań budżetowych, przekazywanych w cyklach kwartalnych w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSTi@, tj. sprawozdań za 4 kwartały i za rok 2009 oraz sprawozdań za I, II, III kwartał 2010 r.,
- zapewniono terminowy przepływ sprawozdań miesięcznych Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2009 r. (sprawozdania 1 gminy z opóźnieniem),
- 5 marca 2010 r. (z zachowaniem obowiązujących terminów) przekazano do MF oryginały rocznych sprawozdań Rb-PDP 166 gmin i 3 miast na prawach powiatu,
- zapewniono przekazanie do MF korekt sprawozdań Rb-PDP za rok 2009, złożonych przez 13 gmin w terminie do 30 czerwca 2010 r.,
- zapewniono przekazanie 5 korekt sprawozdania Rb-PDP (2 za 2008 r. i 3 za 2009 r.), sporządzonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych WKGF.

Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych j.s.t. w 2010 r. dotyczyły najczęściej:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- wykazania w sprawozdaniu Rb-27S „zaległości” w kwotach wyższych od należności wymagalnych wykazanych w sprawozdaniu Rb-N,
- braku zachowania zasady bilansowania w ustalonych i wykazanych saldach końcowych należności pozostałych do zapłaty,
- braku zgodności planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej z wykazami MF,
- braku zgodności wykazanego planu dochodów z wynikającym z uchwał budżetowych z uwzględnieniem dokonanych zmian;

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- braku zgodności wykazanego planu z określonym uchwałą budżetową,
- nieprawidłowego ustalenia kwoty zobowiązań ogółem i kwoty zobowiązań wymagalnych, wobec wykazania zobowiązań wymagalnych w kwocie wyższej od zobowiązań ogółem,

- braku zachowania spójności kwot zobowiązań wymagalnych, wobec wykazania w sprawozdaniu Rb-28S zobowiązań wymagalnych wyższych, niż wykazane w Rb-Z,
- wykazania zaangażowania wydatków w wysokości niższej od wykonanych wydatków i zobowiązań wymagalnych,
- błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej, w tym użycia paragrafu nienależącego do zakresu budżetu j.s.t.;

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- nieprawidłowego wykazania środków na pokrycie deficytu, w tym nadwyżek z lat ubiegłych,
- wykazania wielkości planowanych dochodów bieżących i majątkowych niezgodnie z uchwalonym budżetem,
- braku zgodności wykazanych stanów nadwyżki z lat ubiegłych i wolnych środków z wielkościami wynikającymi z bilansu budżetu,
- wykazania wykonania łącznej kwoty rozchodów budżetu w wysokości wyższej od ustalonego planu,
- wykazania środków na pokrycie deficytu przy uzyskaniu nadwyżki budżetu;

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- wykazania zobowiązań z tytułu papierów wartościowych, dla obligacji samorządowych, które nie zostały dopuszczone do obrotu zorganizowanego (wynik interwencji MF do sprawozdań 62 j.s.t. za I kw. 2010 r.),
- niewykazania zobowiązań wymagalnych, podczas gdy ich wystąpienie wykazano w sprawozdaniu Rb-28S,
- braku wykazania w części C sprawozdania dodatkowej informacji o kredytach i pożyczkach na finansowanie projektów z udziałem środków UE;

Rb-N sprawozdanie o stanie należności:

- braku wykazania w sprawozdaniu (w wierszu N3 gotówka i depozyty) środków pieniężnych na rachunku budżetu,
- zaliczenia i wykazania w należnościach z tytułu papierów wartościowych wartości posiadanych w papierach udziałowych (akcji i udziałów),
- braku wykazania należności z tytułu udzielonej pożyczki,
- braku wykazania kwot należności wymagalnych, podczas gdy w sprawozdaniu Rb-27S wykazano „zaległości”;

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- braku zachowania spójności z Rb-27S w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organów podatkowych,
- nieprawidłowego wykazania skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organów podatkowych, stwierdzanych w wyniku kontroli gospodarki finansowej;

Rb-30, Rb-31, Rb-33, Rb-34 sprawozdania z wykonania planu finansowego:

- zaliczenia do planu przychodów zakładu dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji (Rb-30),
- błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do przychodów i kosztów (Rb-30, Rb-31, Rb-33), w tym wobec zastosowania paragrafu dla kosztów i obciążeń podlegających wykazaniu w nazwanych wierszach,
- braku zachowania wymaganej ciągłości bilansowej w zakresie ustalonego stanu środków obrotowych (Rb-30, Rb-33, Rb-34),
- niezastosowania oznaczenia Rb-30S dla zakładu, który działa na podstawie art. 14 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. lub zastosowanie „S” dla zakładu podlegającego likwidacji (w wyniku interwencji MF);

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań:

- wykazania zobowiązań z tytułu papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek (w wartości nominalnej) w kwotach różnych, od wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał,
- wykazania łącznych kwot zobowiązań (z tytułu papierów wartościowych, z tytułu kredytów i pożyczek) według grup wierzycieli (w odpowiednich częściach C sprawozdania) w kwotach niezgodnych z wykazanymi w sprawozdaniu Rb-Z oraz z wykazanymi w części B sprawozdania Rb-UZ,
- nieprawidłowego ustalenia struktury zobowiązań z tytułu papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek, wobec wykazania takich samych kwot według pierwotnego i według pozostałego terminu zapadalności.

B. Wykonanie dyspozycji z art. 10 ustawy o r.i.o.

Do przekazanych Ministrowi Finansów w 2010 r. korekt rocznych sprawozdań Rb-PDP — złożonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych Izby — dołączano dodatkową informację, określającą kwotę różnicy skutków finansowych przed złożeniem korekty i po złożeniu korekty, ponadto załączano kopie wyjaśnień organów podatkowych w sprawie okoliczności wystąpienia nieprawidłowości.

Przekazane korekty sprawozdań Rb-PDP dotyczyły:

- 1) w 2 przypadkach — korekty sprawozdania za 2008 r. (Środa Śląska, Złotoryja), wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (korekta bez wpływu na możliwość zmiany decyzji MF),
- 2) w 2 przypadkach — korekty sprawozdania za 2009 r. (Mysłakowice, Twardogóra), wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (korekta bez wpływu na możliwość zmiany decyzji MF),
- 3) w 1 przypadku — korekty sprawozdania za 2009 r. (Świdnica w.), wobec przesunięcia kwoty wpływu w podatku rolnym i leśnym na rzecz wpływu w podatku od nieruchomości (korekta bez wpływu na zmianę kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej).

2. Sporządzanie i przekazywanie przez Izbę sprawozdań łącznych i zbiorczych w zakresie operacji finansowych (§ 8 ust. 3–5 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 r.; Dz.U. Nr 43, poz. 247)

W nowym porządku prawnym (rozporządzenie Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych), obowiązującym od I kw. 2010 r., j.s.t. sporządzają i przekazują do regionalnych izb obrachunkowych sprawozdania łączne Rb-Z i Rb-N, a izby na podstawie otrzymanych sprawozdań sporządzają i przekazują Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze w terminach określonych w rozporządzeniu. Wykonanie przez Izbę zadań w zakresie sprawozdań łącznych j.s.t. za I, II, III kw. 2010 r. polegało na zapewnieniu przepływu plików sprawozdań Rb-Z i Rb-N w systemie BeSTi@ do Ministerstwa Finansów (§ 8 ust. 4) i na sporządzeniu (wygenerowaniu z systemu) sprawozdań zbiorczych i ich przekazaniu Prezesowi GUS (§ 8 ust. 3).

W roku 2010 Izba sporządziła i przekazała Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze (sporządzone na podstawie otrzymanych sprawozdań łącznych j.s.t.) w następujących terminach:

- 1) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kw. 2010 r. — 30 kwietnia (z zachowaniem terminu),
- 2) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za II kw. 2010 r. — 30 lipca (z zachowaniem terminu),
- 3) Rb-Z i Rb-N za III kw. 2010 r. — 2 listopada (z zachowaniem obowiązującego terminu, wobec 2 dni wolnych od pracy, tj. 31 października i 1 listopada).

Zgodnie z § 8 ust. 5 przedmiotowego rozporządzenia i przepisami uprzednio obowiązującego, Izba sporządza i przekazuje Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze w zakresie operacji finansowych, z tego kwartalne (Rb-Z i Rb-N) i roczne (Rb-UZ i Rb-UN) według rodzaju jednostek, na podstawie sprawozdań zbiorczych otrzymanych z j.s.t. będących organem założycielskim lub nadzorującym: dla instytucji kultury (grupa 42), dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (grupa 62), dla funduszy celowych posiadających

osobowość prawną (grupa 12) oraz dla osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem przedsiębiorstw i spółek prawa handlowego (grupa 82). Z prowadzonego przez Izbę monitoringu liczby jednostek zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań zbiorczych i liczby ich jednostek organizacyjnych (według stanu na 30 września 2010 r.) wynika, że zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań było 189 j.s.t. będących organem założycielskim:

- 311 samorządowych instytucji kultury — 166 j.s.t. (84,7%),
- 136 samorządowych sp zoz — 96 j.s.t. (49%),
- samorządowego funduszu celowego — 1 j.s.t.,
- innych samorządowych osób prawnych — 1 j.s.t.

Liczba kontrolowanych sprawozdań jednostek w zakresie operacji finansowych, na podstawie których sporządzono sprawozdania zbiorcze w latach 2009 i 2010

Rodzaj sprawozdania	Liczba j.s.t.*		Liczba zbadanych sprawozdań	
	2009	2010	2009	2010
Rb-Z Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych, Rb-N Sprawozdanie o stanie należności, Rb-UZ, Rb-UN, w tym:	189	189	4520	4520
– samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (grupa 62)	96	96	960	960
– samorządowych instytucji kultury (grupa 42)	166	166	1660	1660
– funduszu celowego posiadającego osobowość prawną (grupa 12)	1	1	0	0
– samorządowych osób prawnych (grupa 82)	1	1	10	10
– zbiorczo jednostek nadzorujących lub założycielskich (grupa 99)	189	189	1890	1890
Korekty sprawozdań (Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-UN)			226	90

* Dotyczy tych j.s.t., które są organem założycielskim lub nadzorującym i są zobowiązane do sporządzania tych sprawozdań.

Liczba jednostek zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań nie uległa zmianie w 2010 r., stąd taka sama liczba kontrolowanych przez Izbę sprawozdań. Zmniejszyła się natomiast liczba korekt (m.in. dzięki zastosowaniu nowego wzoru sprawozdania, zawierającego reguły kontrolne już na poziomie j.s.t.).

Określony w przepisach rozporządzenia obowiązek sporządzania i przekazywania Prezesowi GUS kwartalnych zbiorczych sprawozdań Rb-Z i Rb-N oraz rocznych sprawozdań zbiorczych Rb-UZ i Rb-UN (według grup rodzajowych jednostek w pełnej szczegółowości danych i na takich samych wzorach sprawozdań) został wykonany w 2010 r. z zachowaniem obowiązujących terminów.

W roku 2010 Izba sporządziła i przekazała do GUS w formie elektronicznej i w formie dokumentu:

- 1) kwartalne zbiorcze sprawozdania Rb-Z i Rb-N, sporządzone według stanu:
 - na koniec IV kw. 2009 r. — 5 marca, a jego korektę 1 kwietnia,
 - na koniec I kw. 2010 r. — 13 maja,
 - na koniec II kw. 2010 r. — 29 lipca,
 - na koniec III kw. 2010 r. — 10 listopada, a jego korektę 29 listopada;
- 2) roczne zbiorcze sprawozdania Rb-UZ i Rb-UN, sporządzone według stanu na koniec 2009 r. — 5 marca, a ich korektę — 1 kwietnia 2010 r.

Zadania w zakresie kontroli danych oraz sporządzania i przekazywania zbiorczych sprawozdań do GUS były w 2010 r. nadal wykonywane przy użyciu własnych programów ze względu na niską funkcjonalność programu udostępnionego przez GUS.

Dane ze sporządzonych przez Izbę zbiorczych sprawozdań Rb-Z wskazują, że zadłużenie samorządowych podmiotów, dla których dolnośląskie j.s.t. są organem założycielskim lub nadzorującym, na koniec III kw. 2010 r. wyniosło łącznie 424.879,5 tys. zł (na koniec III kw. 2009 r. wyniosło 535.371 tys. zł), w tym zadłużenie sp zoz wyniosło 416.134 tys. zł (na koniec III kw. 2009 r. wyniosło 530.428 tys. zł), co wskazuje, że kolejny (piąty) rok utrzymała się korzystna tendencja obniżania poziomu zadłużenia dolnośląskich sp zoz. Dane porównawcze wskazują na obniżenie się w 2010 r. zadłużenia sp zoz samorządu województwa (o 51.504 tys. zł) i samorządu powiatowego (o 64.062 tys. zł), a jednocześnie wzrost zadłużenia sp zoz samorządu gminnego (o 1.289 tys. zł).

3. Obsługa plików sprawozdań j.s.t. o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu pomocy oraz rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach należnych świadczeń (art. 32 ust. 4, art. 32a ust. 2 i art. 34 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.)

W roku 2010 Izba była zwolniona z wykonywania obowiązków z art. 32 ust. 4 ustawy, wobec pełnego funkcjonowania zasady bezpośredniego przekazywania Prezesowi UOKiK sprawozdań i informacji w sprawach pomocy publicznej — z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP. Pośrednictwo Izby dotyczyło jedynie 5 plików sprawozdań WFOSIGW, przekazywanych za pośrednictwem marszałka województwa (4 kwartalne i 1 roczne).

Podobnych rozwiązań, zmniejszających obciążenie regionalnych izb obrachunkowych w pośredniczeniu przy przekazywaniu plików sprawozdań i informacji pomiędzy zobowiązanymi organami, nie przyjęto w odniesieniu do sprawozdań i informacji o pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, przekazywanych ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

W dopełnieniu obowiązków, określonych art. 32a ust. 2 i art. 34 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, Izba przekazała w 2010 r.:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych 188 plików rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za IV kw. 2009 r.;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa:
 - 141 plików rocznych sprawozdań i 196 informacji o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie (w 2009 r. przekazano 141 plików rocznych sprawozdań i 183 pliki informacji o nieudzieleniu pomocy),
 - 306 plików miesięcznych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie oraz 4183 informacje o nieudzieleniu pomocy *de minimis* (w 2009 r. przekazano 353 pliki miesięcznych sprawozdań i 3556 informacji), zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 29 września 2008 r. (Dz.U. Nr 174, poz. 1081 ze zm.).

Jak wynika z przedstawionej informacji, zadania wykonywane przez Izbę w 2010 r. na podstawie tych przepisów sprowadzały się w istocie do obsługi plików j.s.t., które zawierały miesięczne deklaracje o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie (4183 plików, tj. ponad 83% spośród 5023 łącznej liczby obsługiwanych w 2010 r.). W świetle tych ustaleń nie można nie zauważyć konieczności zredukowania nadmiernych obciążeń sprawozdawczych j.s.t., a także angażowania izb w obsługę miesięcznych plików informacji o nieudzieleniu pomocy w rolnictwie lub rybołówstwie.

Ponadto, w wykonaniu dyspozycji art. 30a ust. 5 ustawy z 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela, w brzmieniu nadanym ustawą z 19 listopada 2009 r. o zmianie ustawy — Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 213, poz. 1650), organy prowadzące szkoły będące j.s.t. przekazały do Izby 196 sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w 2009 r., sporządzonych według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 13 stycznia 2010 r. (Dz.U. Nr 6, poz. 35).

Spośród przekazanych sprawozdań 4 wymagały złożenia korekty ze względu na ich sporządzenie w formacie niezgodnym z elektronicznym wzorem sprawozdania (rozporządzenie nie określiło wymogów dla formatu elektronicznego).

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach organów prowadzących Izba sporządziła i przekazała Ministerstwu Edukacji Narodowej pełną informację w tym zakresie.

4. Przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych łącznych, przekazywanych przez organy j.s.t. (§ 19 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.; Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.)

W roku 2010, zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, j.s.t. sporządzały bilans z wykonania budżetu za 2009 rok oraz łączne sprawozdania finansowe (obejmujące bilans, rachunek zysków i strat jednostki oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki) osobno dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych. Bilans z wykonania budżetu i sprawozdanie finansowe podlegało przekazaniu do właściwej regionalnej izby obrachunkowej w terminie do 30 kwietnia.

W ramach wykonywania w 2010 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy j.s.t. bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych za rok 2009 Izba przyjęła i zbadała:

- 208 bilansów z wykonania budżetu j.s.t. (budżetu związku) i 44 korekty tych bilansów,
- 332 bilanse, 332 rachunki zysków i strat oraz 332 zestawienia zmian w funduszu — tworzące 332 sprawozdania finansowe łączne jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych — oraz 40 korekt bilansów, 56 korekt rachunku zysków i strat i 69 korekt zestawienia zmian w funduszu).

Łącznie w 2010 r. Izba przyjęła i skontrolowała 1413 sprawozdań wchodzących w zakres pojęcia sprawozdanie finansowe j.s.t. Zakres obowiązków nie uległ zmianie w stosunku do roku poprzedniego, a mniejszą w 2010 r. o 37 liczbę sprawozdań finansowych łącznych (w 2009 r. przyjęto 369 takich sprawozdań) należy wiązać z likwidacją jednostek organizacyjnych.

5. Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów j.s.t. i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 19 ust. 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.)

Przepisy rozporządzenia nakładają na zarządy j.s.t. obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego i jego przekazania regionalnej izbie obrachunkowej w formie dokumentu oraz w formie elektronicznej w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania ostatniego sprawozdania podlegającego konsolidacji. Jednocześnie regionalne izby obrachunkowe zostały zobowiązane do przekazania MF formy elektronicznej w terminie 14 dni od otrzymania ostatniego skonsolidowanego bilansu. Brak uściślenia terminów sporządzania i przekazywania bilansu skonsolidowanego stanowił w przypadku 8 j.s.t. (województwo samorządowe, Powiat kamiennogórski, Legnica, Lubin m., Wrocław, Warta Bolesławiecka, Lubomierz, Żórawina) uzasadnienie do przekazania elektronicznej wersji bilansu skonsolidowanego za 2009 r. w terminie do końca września 2010 r.

Łącznie w 2010 r. Izba przyjęła (po skontrolowaniu) **237 bilansów skonsolidowanych** j.s.t. i przekazała do MF 237 dokumentów elektronicznych, z tego 208 bilansów skonsolidowanych za rok 2009 i 29 korekt bilansów, w tym 6 korekt bilansów za rok 2008. Moduł obsługi skonsolidowanych bilansów j.s.t. w programie BeSTi@ usprawnił przepływ dokumentów elektronicznych pomiędzy jednostkami zobowiązanymi do sporządzania i przekazywania sprawozdań.

6. Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów

A. Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej, przyjętych przez Kolegium, sprawozdań z działalności Izby za rok 2009 (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Prezes Izby, za pismem z 30 marca 2010 r. (znak: GP-071-1/10), przedłożył Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji przyjęte przez Kolegium Izby sprawozdania z:

- wykonania budżetu Izby za 2009 rok (uchwała nr 23/2010 z 10 marca 2010 r.),
- działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2009 rok (uchwała nr 24/2010 z 10 marca 2010 r.),
- rocznego wykonania ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli za 2009 rok (uchwała nr 22/2010 z 10 marca 2010 r.).

B. Współdziałanie w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez j.s.t. za rok 2009 (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

Zadania związane z opracowaniem, przedkładanego przez KRRIO Sejmowi i Senatowi, corocznego sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez j.s.t. były wykonane w 2010 r. w podobnym zakresie jak w latach poprzednich.

W I kw. 2010 r. zapewniono w WIAS opracowanie i przekazanie wszystkich informacji, niezbędnych do opracowania I części sprawozdania w zakresie spraw dotyczących wyników działalności nadzorczej i kontrolnej oraz informacyjno-szkoleniowej Izby w 2009 roku.

Zgodnie z przyjętym podziałem prac przy opracowaniu sprawozdania, Naczelnik WIAS opracował pkt 3 części I sprawozdania, dotyczący wyników działalności opiniodawczej regionalnych izb obrachunkowych w 2009 r. na podstawie wyników działalności opiniodawczej przekazanych z 15 regionalnych izb obrachunkowych i wyników działalności opiniodawczej Izby.

C. Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 IV Skład Orzekający Izby wydał negatywną opinię o przedłożonym przez Wójta Gminy Oława sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Oława za 2009 rok. Informację o negatywnej opinii, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o., przedstawiono Wojewodzie Dolnośląskiemu i Ministrowi Finansów za pismem z 5 maja 2010 r. (znak: WIAS-449-1/10 i WIAS-449-2/10).

D. Przedstawienie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.)

W roku 2010 na wniosek Sekretarza Stanu Ministerstwa Finansów Izba opracowała i przedstawiła:

- opinię o sytuacji finansowej Gminy Łagiewniki w związku z wnioskiem Wójta Gminy o odroczenie terminu płatności zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2009 (pismo z 9 marca 2010 r., znak: WIAS-448-6/2010),
- opinię o sytuacji finansowej Powiatu złotoryjskiego w związku z wnioskiem Starosty o rozłożenie na raty zapłaty nienależnie uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2009 (pismo z 12 marca 2010 r., znak: WIAS-448-7/2010),
- analizę przyczyn przekroczenia przez gminę Krośnice, gminę Przemków, gminę Oława w. w 2009 r. granicy zadłużenia określonej w art. 170 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (pismo z 16 czerwca 2010 r., znak WIAS-448-8/2010).

Ponadto w ramach współdziałania izb z organami państwa za pośrednictwem KRRIO Izba współuczestniczyła w 2010 r. w opracowaniu uwag do projektów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie:

- szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (pismo WIAS-4461-1/10 z 13 stycznia 2010 r. do projektu rozporządzenia z 29 grudnia 2009 r.),
- szczególnych zasad rachunkowości (pismo WIAS-4461-2/10 z 19 lutego 2010 r. do projektu rozporządzenia z 12 lutego 2010 r.).

W roku 2010 Kolegium Izby postanowiło w uchwale nr 48/2010 o opracowaniu raportu o stanie gospodarki finansowej Gminy Przemków, a następnie o przesunięciu terminu jego opracowania, tak ze względu na upływ kadencji rad gmin, jak i wstępne zaakceptowanie wniosku Gminy o realizację projektu wodnokanalizacyjnego w ramach Priorytetu 4 RPO WD.

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Wykonanie przez Izbę w 2010 r. zadań, o których mowa w art. 1 ust. 3 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o., przedstawiono w odrębnym sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok 2010.

VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za 2009 rok zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium 10 marca 2010 r. (uchwała Kolegium nr 23/2010).
2. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2009 rok, opracowane przez Naczelnika WKGF i Naczelnika WIAS, zostało przyjęte przez Kolegium 10 marca 2010 r. (uchwała Kolegium nr 24/2010).
3. Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli za 2009 rok, opracowane przez Naczelników WIAS i WKGF, zostało przyjęte przez Kolegium 10 marca 2010 r. (uchwała Kolegium nr 22/2010).
4. Projekt ramowego planu pracy oraz planu kontroli Izby na rok 2011, opracowany przez Naczelnika WIAS i Naczelnika WKGF, został przyjęty przez Kolegium 8 grudnia 2010 r. (uchwała Kolegium nr 115/2010). Ponadto 24 listopada 2010 r. dokonano zmiany załącznika nr 3 do uchwały Kolegium nr 97/2009 z 9 grudnia 2009 r. w sprawie ramowego planu pracy Izby na 2010 rok oraz planu kontroli (uchwała Kolegium nr 97/2010).
5. Projekt budżetu Izby na rok 2011 został opracowany i przekazany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 12 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2011 (Dz.U. Nr 42, poz. 245).
6. Sprawozdania z wykonania budżetu Izby w 2010 r. były sporządzane i przekazywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103).
7. Ewidencję uchwał i zarządzeń podjętych przez organy j.s.t. i przekazanych do nadzoru Izby w 2010 r. prowadzono z użyciem rejestrów elektronicznych. W WIAS, w takim samym zakresie jak w roku poprzednim, prowadzono ewidencję wielkości określonych w budżetach j.s.t., czym zapewniono wspomaganie funkcji nadzorczych i kontrolnych w zakresie prawidłowego ustalenia planu dochodów i wydatków, przedstawianych w dokumentach planistycznych i sprawozdawczych nadzorowanych przez Izbę jednostek. Jak przedstawiono w wynikach działalności nadzorczej i kontrolnej Izby, liczba zbadanych w 2010 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. w sprawie zmiany budżetu wyniosła 5378 (w 2009 r. 5580), a kontroli formalnej i rachunkowej poddano 12.086 sprawozdań budżetowych j.s.t. (w 2009 r. 12.520).
8. Obsługę administracyjną Kolegium prowadziło Biuro Izby, a w jej ramach zapewniono organizację 21 posiedzeń Kolegium, sporządzanie, przekazywanie i archiwizowanie dokumentacji oraz przekazywanie uchwał Kolegium do ogłoszenia w BIP.
9. Obsługę administracyjną pięciu Składów Orzekających Izby prowadzono w WIAS. W tym wydziale przygotowywano także materiały analityczne i informacje niezbędne do wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 246 ust. 1 u.f.p.
10. Sprawy pracownicze, w tym kadrowe prowadziło Biuro Izby, a obsługę księgową Izby zapewniła Sekcja księgowości w siedzibie Izby we Wrocławiu.
11. Prowadzenie audytu wewnętrznego zapewniał audytor wewnętrzny.
12. Prowadzenie i aktualizację strony BIP zapewniał wyznaczony pracownik WIAS.
13. Prowadzenie spraw archiwum zakładowego zapewniało Biuro Izby, w tym wyznaczeni pracownicy w siedzibie i Zespołach Zamiejscowych Izby.
14. Zaopatrywanie Izby w niezbędne urządzenia i sprzęt oraz utrzymywanie wymaganego stanu urządzeń zapewniało Biuro Izby przy udziale Kierowników Zespołów Zamiejscowych.
15. Zapewnienie sprawnego funkcjonowania sieci i systemów informatycznych w siedzibie i w Zespołach Zamiejscowych Izby należało do zadań Biura Izby, w tym pracownika do spraw informatyki i administrowania siecią.
16. Zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej — wyrazem zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej w Izbie w 2010 r. jest m.in. terminowe opracowanie ramowego planu pracy, w tym planu kontroli na rok następny oraz terminowe opracowanie i przyjęcie przez Kolegium sprawozdania z wykonania planu pracy, w tym planu kontroli, oraz sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok poprzedni.

Na podstawie art. 15a ustawy o r.i.o. przeprowadzono w 2010 r. trzy postępowania konkursowe na wyłonienie członków Kolegium Izby:

- wybór Komisji (uchwała nr 21/2010 i nr 74/2010),
- zaopiniowanie kandydatów na etatowych członków Kolegium — pana Arkadiusza Babczuka i pani Joanny Radziei (uchwała Kolegium nr 38/2010) oraz pani Eweliny Kruk (uchwała Kolegium nr 83/2010).

W związku z upływem kadencji Prezesa Izby przeprowadzono w 2010 r. postępowanie konkursowe na stanowisko Prezesa Izby w trybie określonym w art. 16 ustawy o r.i.o.:

- postanowienie o ogłoszeniu konkursu (uchwała nr 39/2010),
- wybór Komisji (uchwała nr 49/2010),
- zaopiniowanie i wybór kandydata — pani Lucyny Hanus — na Prezesa Izby (uchwała Kolegium nr 79/2010 z 6 października 2010 r.).

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2010 roku**

Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego								
	razem	organów stanowiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego		wszczęte postępowanie umorzono	inne niezgodności z prawem		
							z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			z tego	
							w części	w całości				
Dotyczące:												
– budżetu	208	208		208	145	63	61	1	1		1	
– zmian budżetu i w budżecie	5378	1938	3440	5378	5191	187	170	4	4		2	11
– procedury uchwalania budżetu	246	245	1	246	204	42	6	36	25	11		
– emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	61	60	1	61	58	3	2	1		1		
– zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	48	44	4	48	47	1	1					
– zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	344	285	59	344	341	3	1	2		2		
– udzielania pożyczek	4	2	2	4	4							
– udzielania poręczeń	48	45	3	48	45	3		3		3		
– zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	31	7	24	31	31							
– stawek dotacji przedmiotowych	60	60		60	60							
– trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne	64	64		64	50	14	2	12	7	5		
– trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania	68	65	3	68	65	3		3	3			
– podatków i opłat lokalnych	380	380		380	361	19	6	13	11	2		
– absolutorium	198	198		198	195	3	1	2		2		
Pozostałe uchwały i zarządzenia	771	710	61	771	745	26	17	9	6	3		
Razem	7909	4311	3598	7909	7542	367	267	86	57	29	3	11
– gminy	6514	3652	2862	6514	6218	296	212	72	50	22	3	9
– powiaty	962	457	505	962	902	60	46	12	6	6		2
– miasta na prawach powiatu	199	64	135	199	196	3	2	1	1			
– województwo samorządowe	129	63	66	129	129							
– związki międzygminne	105	75	30	105	97	8	7	1		1		

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium RIO we Wrocławiu na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych**

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego									
		razem	organów stanowiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego		nieważne	z tego		wszczęte postępowanie umorzone	inne niezgodności z prawem
								z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne		w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	budżetu	208	208	0	208	145	63	61	1	1	0	1	0	
	gminy	166	166	0	166	118	48	46	1	1	0	1	0	
	powiaty	26	26	0	26	17	9	9	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	2	1	1	0	0	0	0	0	
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	12	12	0	12	7	5	5	0	0	0	0	0	
2	zmian budżetu i w budżecie	5 378	1 938	3 440	5 378	5 191	187	170	4	4	0	2	11	
	gminy	4 401	1 633	2 768	4 401	4 248	153	140	2	2	0	2	9	
	powiaty	691	233	458	691	661	30	27	1	1	0	0	2	
	miasta na prawach powiatu	147	21	126	147	145	2	1	1	1	0	0	0	
	województwo	77	18	59	77	77	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	62	33	29	62	60	2	2	0	0	0	0	0	
3	procedury uchwalania budżetu	246	245	1	246	204	42	6	36	25	11	0	0	
	gminy	199	198	1	199	164	35	3	32	22	10	0	0	
	powiaty	37	37	0	37	31	6	3	3	3	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	7	7	0	7	6	1	0	1	0	1	0	0	
4	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	61	60	1	61	58	3	2	1	0	1	0	0	
	gminy	46	45	1	46	44	2	2	0	0	2	0	0	
	powiaty	13	13	0	13	12	1	0	1	0	1	0	0	
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę	48	44	4	48	47	1	1	0	0	0	0	0	
	gminy	35	31	4	35	34	1	1	0	0	0	0	0	
	powiaty	9	9	0	9	9	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
6	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	344	285	59	344	341	3	1	2	0	2	0	0	
	gminy	310	260	50	310	308	2	1	1	0	1	0	0	
	powiaty	22	18	4	22	21	1	0	1	0	1	0	0	
	miasta na prawach powiatu	10	5	5	10	10	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
7	udzielenia pożyczek	4	2	2	4	4	0	0	0	0	0	0	0	
	gminy	2	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
	powiaty	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
8	udzielenia poręczeń	48	45	3	48	45	3	0	3	0	3	0	0	
	gminy	45	43	2	45	42	3	0	3	0	3	0	0	
	powiaty	3	2	1	3	3	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	31	7	24	31	31	0	0	0	0	0	0	0	
	gminy	29	7	22	29	29	0	0	0	0	0	0	0	
	powiaty	2	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10	stawek dotacji przedmiotowych (art. 219)	60	60	0	60	60	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	56	56	0	56	56	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	trybu udzielania i rozliczenia dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne	64	64	0	64	50	14	2	12	7	5	0	0
	gminy	48	48	0	48	35	13	2	11	7	4	0	0
	powiaty	13	13	0	13	12	1	0	1	0	1	0	0
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania (art. 221)	29	27	2	29	29	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	26	25	1	26	26	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
13	podatków i opłat lokalnych	380	380	0	380	361	19	6	13	11	2	0	0
	gminy	373	373	0	373	354	19	6	13	11	2	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	7	7	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	absolutorium	192	192	0	192	191	1	1	0	0	0	0	0
	gminy	154	154	0	154	153	1	1	0	0	0	0	0
	powiaty	24	24	0	24	24	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	12	12	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0
15	nieudzielenie absolutorium	6	6	0	6	4	2	0	2	0	2	0	0
	gminy	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	2	2	0	2	2	0	0	2	0	2	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie	39	38	1	39	36	3	0	3	3	0	0	0
	gminy	35	35	0	35	32	3	0	3	3	0	0	0
	powiaty	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	wydatki niewygasające	98	98	0	98	94	4	3	1	1	0	0	0
	gminy	79	79	0	79	77	2	1	1	1	0	0	0
	powiaty	14	14	0	14	12	2	2	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
18	pozostałe uchwały i zarządzenia	673	612	61	673	651	22	14	8	5	3	0	0
	gminy	506	494	12	506	492	14	9	5	3	2	0	0
	powiaty	102	62	40	102	94	8	5	3	2	1	0	0
	miasta na prawach powiatu	12	9	3	12	12	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	47	41	6	47	47	0	0	0	0	0	0	0
	związki	6	6	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0
Razem		7 909	4 311	3 598	7 909	7 542	367	267	86	57	29	3	11
	gminy	6 514	3 652	2 862	6 514	6 218	296	212	72	50	22	3	9
	powiaty	962	457	505	962	902	60	46	12	6	6	0	2
	miasta na prawach powiatu	199	64	135	199	196	3	2	1	1	0	0	0
	województwo	129	63	66	129	129	0	0	0	0	0	0	0
	związki	105	75	30	105	97	8	7	1	0	1	0	0

**Kontrole kompleksowe samorządowych jednostek sektora finansów publicznych
przeprowadzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu
w 2010 roku**

Zespół w Jeleniej Górze

1. Bolesławiec (gmina)
2. Bolków
3. Jelenia Góra
4. Lubań (miasto)
5. Lwówek Śląski
6. Mysłakowice
7. Olszyna
8. Osiecznica
9. Piechowice
10. Wleń
11. Powiat Jelenia Góra
12. Powiat Kamienna Góra
13. Związek Gmin Ziemi Zgorzeleckiej
z siedzibą w Zgorzelcu
14. Związek Gmin „Kwisa”
z siedzibą w Lubaniu
15. Związek Gmin Karkonoskich
z siedzibą w Bukowcu

Zespół w Legnicy

1. Grębocice
2. Kotla
3. Krotoszyce
4. Kunice
5. Legnica
6. Pęcław
7. Prochowice
8. Powiat Lubin
9. Powiat Legnica
10. Związek Komunalny „Wodociąg Lisowice”
z siedzibą w Prochowicach
11. Związek Gmin Zagłębia Miedziowego
z siedzibą w Polkowicach

Zespół w Wałbrzychu

1. Bystrzyca Kłodzka
2. Dobromierz
3. Jedlina Zdrój
4. Międzylesie
5. Świdnica (gmina)
6. Świdnica (miasto)
7. Świebodzice
8. Wałbrzych
9. Powiat Świdnica
10. Związek Gmin Śnieżnickich
z siedzibą w Bystrzycy Kłodzkiej
11. Wałbrzyski Związek Wodociągów
i Kanalizacji z siedzibą w Wałbrzychu

Zespół we Wrocławiu

1. Dzierżonów
2. Kąty Wrocławskie
3. Kobierzyce
4. Malczyce
5. Twardogóra
6. Wińsko
7. Wołów
8. Powiat Wołów
9. Powiat Środa Śląska
10. Powiat Oleśnica
11. Powiat Wrocław
12. Powiat Dzierżonów
13. Związek Gmin „Bychowo”
z siedzibą w Prusicach
14. Związek Międzygminny „Ślęza-Oława”
z siedzibą w Strzelinie
15. Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego
z siedzibą w Dzierżonowie

Spis treści

I. Zadania w zakresie nadzoru	1
1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń podjętych przez organy jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) — według właściwości	1
A. Procedura uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.).....	5
B. Budżet (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.).....	5
C. Zmiany budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.).....	6
D. Absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.).....	8
E. Zaciąganie zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego j.s.t. oraz udzielanie pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.).....	8
F. Zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.).....	9
G. Podatki i opłaty lokalne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.).....	10
H. Sprawy związane z prowadzeniem gospodarki finansowej j.s.t., a odrębnie nie nazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.	11
2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetów dla j.s.t. w przypadku ich nieuchwalenia przez organ stanowiący w terminie do 31 marca roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.)	13
3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.).....	13
4. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o.).....	13
5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.).....	14
A. Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium wniesione przez j.s.t.	14
B. Skargi na uchwały organów j.s.t. wniesione przez Kolegium Izby	15
6. Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych przepisach	15
A. Rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych j.s.t. (art. 229 k.p.a.).....	15
B. Zadania w zakresie nadzoru związane z wydawaniem opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o.	16
7. Wydawanie, na wniosek organu wykonawczego j.s.t., opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)	17
8. Opiniowanie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez j.s.t. w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	18
9. Opiniowanie prawidłowości planowanej kwoty długu j.s.t., o której mowa w art. 230 ust. 4 u.f.p.	19
10. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych j.s.t. (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.).....	20
11. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o.)	21
12. Wydawanie opinii o przedłożonych przez organy wykonawcze j.s.t. informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2010 r. (art. 13 pkt 4 ustawy o r.i.o.).....	23
13. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze j.s.t. sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2009 (art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.)	24
14. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących j.s.t. w sprawie absolutorium za rok 2009 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.).....	26
15. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.).....	27
16. Rozpatrywanie odwołań organów j.s.t. od opinii wydanych przez składy orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.).....	28
II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych.....	28

III. Zadania w zakresie kontroli.....	28
IV. Inne zadania w zakresie nadzoru i kontroli.....	30
1. Kontrola i przekazywanie sprawozdań przedkładanych przez j.s.t.	30
A. Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.).....	30
B. Wykonanie dyspozycji z art. 10 ustawy o r.i.o.....	33
2. Sporządzanie i przekazywanie przez Izbę sprawozdań łącznych i zbiorczych w zakresie operacji finansowych (§ 8 ust. 3–5 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 r.; Dz.U. Nr 43, poz. 247)	33
3. Obsługa plików sprawozdań j.s.t. o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu pomocy oraz rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach należnych świadczeń (art. 32 ust. 4, art. 32a ust. 2 i art. 34 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.).....	35
4. Przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych łącznych, przekazywanych przez organy j.s.t. (§ 19 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.; Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.)	35
5. Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów j.s.t. i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 19 ust. 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.).....	36
6. Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów	36
A. Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej, przyjętych przez Kolegium, sprawozdań z działalności Izby za rok 2009 (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.).....	36
B. Współudział w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez j.s.t. za rok 2009 (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)	36
C. Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.).....	37
D. Przedstawienie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.).....	37
V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji.....	37
VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby.....	38

Ważniejsze skróty

j.s.t.	— jednostka samorządu terytorialnego
KRRIO	— Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych
o.p.	— ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.)
p.w.u.f.p.	— ustawa z 27 sierpnia 2009 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.)
u.f.p.	— ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)
u.s.g.	— ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.)
u.s.p.	— ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.)
ustawa o finansach publicznych z 2005 r.	— ustawa z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)
ustawa o r.i.o.	— ustawa z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.)